

Aabenraa kommune
Digital annonce

**Plan, Teknik & Miljø
Miljø**

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 03-11-2022
Sagsnr.: 21/22187

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 7376 7864
E-mail: tket@aabenraa.dk

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse til husdyrbruget på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 3. november 2022 meddelt tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse til husdyrbruget på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro efter husdyrbrugloven¹.

Ejendommen meddeles tillægsgodkendelse til følgende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kalveplads	Kalve (under 6 mdr.); dybstrøelse.	622	264
Kælvningsstal, fremover sengestald	Malkekøer, kvier og stude; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.	609	350
Dybstrøelsesstald	Malkekøer, kvier og stude; dybstrøelse.	669	570

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

Kostald hele bygningen	Malkekøer, kvier og stude; sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).	5.897	700
	Malkekøer, kvier og stude; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.		2.375
	Malkekøer, kvier og stude; sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).		288
	Malkekøer, kvier og stude; dybstrøelse.		182
Ny sengestald	Malkekøer, kvier og stude; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	356	275
I alt			5.004

Tillægsgodkendelsen kan ses i sin helhed jf. nedenstående.

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø-og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø-og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 3. november 2022 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 1. december 2022, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til godkendelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning".

Venlig hilsen

Tina Ketelsen
Landmålingstekniker

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse til
kvægbruget Årslevgård
Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekre

§ 16a, stk. 4

Lovbekendtgørelse nr. 520
af 1. maj 2019 om
husdyrbrug og anvendelse af
gødning m.v. med senere
ændringer

Godkendelsesdato:
3. november 2022

Aabenraa Kommune
Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af husdyrbrugloven¹ skal ansøger indsende oplysninger om en række forhold, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens² bilag 1 punkt A og B. Kommunen skal i sin afgørelse beskrive husdyrbrugets særkender samt vurdere og begrunde, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på miljøet, og at det opfylder de lovbestemte krav om anvendelse af den bedst tilgængelige teknik (BAT) på lugt- og ammoniakemission. Kommunen stiller de relevante vilkår, der sikrer, at husdyrbruget ikke har en væsentlig virkning på miljøet, samt at BAT er overholdt.

Husdyrbruget på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år, og der er tidligere meddelt miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 1 i husdyrbrugloven. Ændringerne i produktionsarealerne udløser derfor krav om en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 4. Husdyrbruget har VVM-pligt og krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik (BAT) for, at ammoniakemissionen begrænses. Ansøgningen indeholder en miljøkonsekvensrapport, som er vedlagt under kapitel E. Den vedlagte miljøkonsekvensrapport er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøkonsekvensrapporten og den meddelte miljøgodkendelse danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

---

¹ LBKG nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. med senere ændringer

² BKG nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Indholdsfortegnelse

A.	Afgørelse	5
	Dispensationer	7
	Baggrund og særkender for afgørelsen	8
	Landskabelige værdier og særkender	8
	Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	9
	Natur	9
	Jord, grundvand og overfladevand.....	12
	Lugtgener	12
	Øvrige emissioner og gener	13
	Bedste tilgængelig teknik (BAT)	14
	Øvrige krav	15
	Samlet vurdering	16
	Lovgrundlag	16
	Udnyttelsesfrist	16
	Revurdering af miljøgodkendelsen	16
	Retsbeskyttelse	16
	Andre tilladelser og dispensationer	17
B.	Vilkår for husdyrbruget	18
	Afgørelse	20
	Indretning og drift	20
	Lugt	22
	Øvrige emissioner og gener	22
	Jord, grundvand og overfladevand	24
	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	26
	Egenkontrol	26
	Beredskabsplan	27
C.	Offentlighed og klagevejledning	28
	Naboorientering og partshøring	28
	Annoncering og afgørelse.....	28
	Klagevejledning	28
D.	Kommunens bilag	30
	Lugtkonsekvenszonen	30
E.	Miljøkonsekvensrapport	31

Datablad

Husdyrbrugets adresse: Bolderslevskovvej 90, 9230 Rødekro

Ansøger: Årslevgård Landbrug ApS, Gerth Petersen

Ansøgers CVR-nummer: 42152145

Godkendelsesmyndighed: Aabenraa Kommune

Godkendelsesdato: 3. november 2022

Sagsbehandler: Laura Klaver

Kvalitetssikring: Rie Jasmund Eilersen

Ansøgningsmateriale: Britt Bjerre Paulsen, LandboSyd

Sagsnr.: 21/22187

Kortmateriale: Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.

Lovgrundlag: Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse til kvægbruget efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 4 på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro, matr. nr. 13 Årslev, Hjordkær til malkekvæghold med de stillede vilkår. Tillægsgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og evt. nye anlæg.

Der gives i tillægget godkendelse til at ændre et eksisterende dybstrøelsesareal i kælvningsstalden til 350 m² sengestald. Derudover godkendes etableringen af 275 m² sengestald i en bygning tidligere godkendt som gødningslager. En ungdyrstald med 120 m² dybstrøelse tages ud af drift, mens etableringen af en ny dybstrøelsesstald godkendt i 2019 fortsat ønskes opført.

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kalveplads	Kalve (under 6 mdr.); dybstrøelse.	622	264
Kælvningsstald, fremover sengestald	Malkekøer, kvier og stude; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.	609	350
Dybstrøelsesstald	Malkekøer, kvier og stude; dybstrøelse.	669	570
Kostald hele bygningen	Malkekøer, kvier og stude; sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).	5.897	700
	Malkekøer, kvier og studer; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.		2.375
	Malkekøer, kvier og stude; sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).		288
	Malkekøer, kvier og stude; dybstrøelse.		182
Ny sengestald	Malkekøer, kvier og stude; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	356	275
I alt			5.004

Produktionsarealerne i de eksisterende staldanlæg og de eksisterende øvrige anlæg er godkendt jf. den oprindelige miljøgodkendelse fra den 2. april 2019.

Det godkendte staldanlæg kan med denne tillægsgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalddene i figur 1.

Figur 1. Oversigt over stalde, anmeldelsespligtige anlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.

Dispensationer

Lugtgenekriterierne for nærmeste samlet bebyggelse er ikke overholdt. Da lugtmissionen ikke øges, og da den vægtede gennemsnitsafstand til nærmeste samlet bebyggelse er mere end 50% af geneafstanden, har Aabenraa Kommune mulighed for at dispensere for lugtgeneniveauet, jf. § 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Nærmeste samlet bebyggelse udløses af Årslevvej 3 og Årslev Bygade 13, som er beliggende henholdsvis 287,5 m og 365,5 m fra lugtcentrummet på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro. Da henholdsvis 287,5 m og 365,5 m er mere end 50% af geneafstanden på 391,5 m, og da lugtmissionen ikke øges, er det Aabenraa Kommunes vurdering, at en fravigelse af lugtgeneafstanden i denne sag kan accepteres. Der meddeles derfor dispensation, så lugtgeneafstanden kan fraviges i denne sag. Der stilles vilkår til at opretholde en god staldhygiejne, for at sikre at lugtmissionen fra husdyrbruget ikke går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro modtog den 2. april 2019 den eksisterende miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 1 i husdyrbrugloven³ til malkekvæghold samt godkendelse til at etablere en dybstrøelsesstald, en ensilageplads samt en lade til gødningslager. Miljøgodkendelsen er delvist udnyttet, da ensilagepladsen er etableret, mens gødningslageret og dybstrøelsesstalden ikke er etableret.

Aabenraa Kommune modtog den 15. juli 2021 en ansøgning om tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse til husdyrbruget på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro. Ansøger ønsker at ændre et dybstrøelsesareal i den nuværende kælvningsstald til 350 m² sengestald. Derudover planlægger ansøger at etablere en ny sengestald på 275 m² i en bygning, der før var tiltænkt et gødningslager. Samtidig tages en ungdyrstald med 120 m² dybstrøelse ud af drift, da staldanlægget er udtjent. Dybstrøelsesstalden godkendt i 2019 ønskes fortsat opført.

Det ansøgte anses for værende erhversmæssigt nødvendigt for husdyrbruget, da en fornyelse af staldanlægget, indretning af kælvningsfaciliteter og muligheden for bedre at udnytte de eksisterende og tidligere godkendte staldanlæg optimalt vil medvirke til at optimere husdyrbrugets indtjeningsmuligheder.

Aabenraa Kommune meddeler tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik. Det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Denne tillægsgodkendelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsskema 227636, version 3 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Landskabelige værdier og særkender

Nybyggeri og placering af anlæg

Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro er beliggende i landzone, syd for Årslev.

Husdyrbruget er beliggende i den østlige udkant af landskabsområdet 'Landbrugsletten'. Området er et udpræget landbrugsområde kendetegnet ved et fladt terræn, hvor dyrkede marker afgrænses af en delvis brudt hegnstruktur. Ca. 800 m øst for husdyrbruget ændrer landskabet sig markant, idet motorvejen markerer overgangen fra det jævne slettelandskab mod vest til Aabenraa skov- og bakkelandskab mod øst. Afgrænsning fastlagt ved overgangen til det mere bakkede landskab i den østlige del af kommunen er med til at afspejle placeringen af istidens hovedopholdslinje.

Husdyrbrugets stalde og gyllebeholdere er afskærmet mod syd og vest af beplantning langs Bolderslevskovvej, samt mod øst af læhegn i markskel. Aabenraavej adskiller husdyrbruget fra landsbyen Årslev mod nord. Husdyrbrugets ensilageanlæg og stalde er synlige mod nord langs Aabenraavej. For at få en bedre afskærmning af ensilageanlægget og staldene, blev der i miljøgodkendelsen fra 2019 stillet vilkår om etablering af afskærmende beplantning langs Aabenraavej. Aabenraa Kommune fastholder vilkåret ved meddelelse af den tillægsgodkendelse.

---

³ LBKG nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Den nye bygningsmasse ændres ikke væsentligt i forhold til det tidligere godkendte i miljøgodkendelsen fra 2019, idet etableringen af en ny dybstrøelsesstald allerede er godkendt, mens etablering af 275 m² sengestald sker i en mellembygning tidligere godkendt som gødningslager. I den eksisterende kælvningsstald ændres gulvtypen fra dybstrøelse til sengestald.

Den nye sengestald og dybstrøelsesstald etableres i forlængelse af en eksisterende bygning og parallelt med kostalden. Nybyggeriet vil således være afskærmet mod nord og øst af den eksisterende bygningsmasse, samt mod syd og vest af den eksisterende beplantning langs Bolderslevskovvej. Aabenraa Kommune vurderer, at de landskabelige værdier ikke påvirkes, da de nye bygninger etableres i tilknytning til det eksisterende bebyggelsesområde, og da husdyrbruget afskærmes af eksisterende og ny beplantning, jf. miljøgodkendelsen fra 2019.

Aabenraa Kommune vurderer, at der i tilstrækkelig grad er redegjort for nybyggeri og bygningsmæssige ændringer. Da det ansøgte byggeri ikke ændres væsentligt i forhold til miljøgodkendelsen fra 2019 og med det stillede vilkår til beplantning, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke er i strid med hensynet til områdets landskabelige interesser.

Bygge- og beskyttelseslinjer og kommunalplaner

Bygge- og beskyttelseslinjer:

Ejendommen er beliggende inden for udpegningen 'skovrejsning uønsket'. Da det ansøgte ikke inkluderer skovrejsning, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke går imod udpegningens retningslinjer.

Der er beskyttede sten- og jorddiger i læhegnene langs Bolderslevskovvej, syd for de tre eksisterende gyllebeholdere. Der foretages ikke nybyggeri eller ændringer ved gyllebeholderne, og de nye staldbygninger opføres 145 m fra digerne. Det vurderes derfor, at de beskyttede sten- og jorddiger ikke vil have betydning for det ansøgte.

Ejendommen er ikke beliggende inden for andre bygge- og beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder:

Ejendommen er ikke beliggende inden for områder, der i kommuneplanen er udpeget som områder med særlige landskabelige interesser. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som 'særligt værdifuldt landbrugsområde', hvor landbrugets interesser og arealanvendelse vægtes højt.

Ejendommen er beliggende inden for et område udpeget som råstofinteresseområde. I den forbindelse har ansøgningsmaterialet været i høring ved Region Syddanmark, der ikke havde bemærkninger til det ansøgte.

Grænseoverskridende virkninger

Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro er beliggende ca. 21 km fra landegrænsen til Tyskland og ca. 13 km fra kommunegrænsen til Tønder Kommune. Grundet afstanden til både lande- og kommunegrænser vurderer Aabenraa kommune, at husdyrbruget ikke vil medføre grænseoverskridende virkninger.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakkfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse,

må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i husdyrbrugloven ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som kan findes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 punkt D.

De naturområder, der er omfattet af § 7 i husdyrbrugloven, er inddelt i 3 kategorier efter deres ammoniakfølsomhed jf. nedenstående tabel.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser ⁴ , men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturpunkt	Kategori	Kumulation	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Habitatskov	1	0	0,0	0,2
Habitatskov	1	0	0,0	0,2
Habitatskov	1	0	0,0	0,3
Skov test 2	1	1	0,0	0,2
Skov test	1	1	0,0	0,3
Skov	1	0	0,0	0,3
Bolderslevskov	1	0	0,0	0,1
Overdrev mod nordøst	2	0	0,0	0,1
Engareal 2	3	0	0,1	0,7
Engareal	3	0	0,1	0,7
Skov øst for motorvej	3	0	0,1	0,9
Skov test 5	3	0	0,0	0,4
Vandhul i Årslev	3	0	0,0	1,1
Eng/mose/skov	3	0	0,0	0,4
Eng	3	0	0,0	0,2
Mose	3	0	0,0	0,3
Mose	3	0	0,0	0,4

⁴ Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 6. september 2018 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser

Naturpunkt	Kategori	Kumulation	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Skov nord for Aabenraavej	3	0	0,1	0,8
Årslev skov	3	0	0,1	0,9
Skov ved rasteplads	3	0	0,2	1,1
Vandhul	3	0	0,2	1,1

Ved et kategori 1 naturområde (benævnt 'Skov test' og 'Skov test 2'), som består af den nordøstlige del af Natura 2000-området 'Bolderslev Skov og Uge Skov', er der kumulation med 1 andet husdyrbrug (Årslevvej 22). Det skærpede beskyttelsesniveau for kategori 1 natur, hvor der er kumulation med 1 andet husdyrbrug, er overholdt, da totaldepositionen til kategori 1 naturområdet er under 0,4 kg N/ha/år.

Af Tabel 2 fremgår det, at husdyrbruglovens grænser for deposition af ammoniak til nærmeste kategori 1, 2 og 3 naturområder er overholdt. Herudfra vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer

Beskyttet natur

Nærmeste § 3-beskyttede naturområder er to vandhuller beliggende henholdsvis ca. 260 m nordvest og ca. 280 m sydvest for husdyrbrugets anlæg. Da merdepositionen for de nærmeste § 3-naturarealer er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Den ammoniakfølsomme beskyttede natur er beskyttet efter husdyrbruglovens regler og behandles under afsnittet om ammoniakfølsom natur.

Fredede områder & kommunalplaner

Ingen af husdyrbrugets anlæg ligger overlappende med de kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser eller fredninger.

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til, et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen ikke har en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 96 'Bolderslev skov og Uge skov', der består af habitatområde H85 ca. 1,3 km nordøst for ejendommen.

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på fuglebeskyttelsesområder, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV afsnit b) vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Der er observeret bjergsalamander, stor vandsalamander (habitatdirektivets bilag IV og II) og lille vandsalamander ca. 800-1.000 m øst for husdyrbruget, i skovene omkring Aabenraa. Det vurderes dog, at der jf. de tidligere vurderinger som følge af det ansøgte ikke sker en tilstandsændring i områdets natur, der vil medføre en forværring af paddernes levevilkår.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring gården. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte, og da der ikke forekommer tilstandsændringer i de omkringliggende naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyre- og planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Aabenraa Kommune har ikke kendskab til, at der er registreret andre dyre- eller plantearter, som er beskyttet af habitatdirektivets bilag IV eller V i bedriftens nærhed.

Jord, grundvand og overfladevand

Ejendommens afløbsforhold fremgår af den tilsendte afløbsplan. Al flydende husdyrgødning ledes til gyllebeholderne. Pladsvand fra ensilageanlægget, forpladsen, kalvepladsen og møddingspladsen ledes ligeledes til gyllebeholderne. Gylle og dybstrøelse afhentes til afgang i biogasanlæg og leveres tilbage til opbevaring i ejendommens gyllebeholdere.

Tagvand fra de nye stalde og øvrige eksisterende bygninger ledes til eksisterende dræn i marken.

Aabenraa Kommune vurderer, at der på baggrund af den gældende miljøgodkendelse og denne tillægsgodkendelse ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt husdyrbrugloven med bekendtgørelser overholdes.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Endvidere stilles der vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med den indsendte afløbsplan. Der stilles ikke yderligere vilkår i forhold til de stillede vilkår i miljøgodkendelsen fra 2019.

Lugtgener

Aabenraa Kommune har vurderet, at lugtmarkørerne for nærmeste nabo, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone er placeret korrekt i husdyrgodkendelse.dk.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at da det nærmeste lokalplanlagte område i landzonen er beliggende længere væk end nærmeste samlet bebyggelse, er det ikke nødvendigt at vurdere lugt for nærmeste lokalplanlagte område i landzonen, da lugtgenekriteriet ved nærmeste samlet bebyggelse er overholdt. Ved det nærmeste lokalplanlagte område i landzone gælder der de samme lugtgenekriterier som ved samlet bebyggelse.

Inden for 300 m af den samlede bebyggelse, som udløses af Årslev Bygade 13, er der et andet husdyrbrug (Årslev Bygade 20) med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, og der er derfor kumulation for så vidt angår lugt fra staldanlægget.

Tabel 3. Lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., ansøgningsskema nr. 227636.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Aabenraavej 50	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	124,5	306,1	Ja
Årslev Bygade 13	Nærmeste samlet bebyggelse	1	430,7	365,5	Nej
Årslevvej 3	Nærmeste samlet bebyggelse	0	391,5	287,5	Nej
Ukendt Byzone	Nærmeste byzone	0	570,2	1.916,7	Ja

Som det fremgår af Error! Reference source not found., er lugtgeneafstanden til både nærmeste nabo uden langbrugspligt og nærmeste byzone overholdt, mens at lugtgeneafstanden til nærmeste samlede bebyggelse ikke er overholdt. Aabenraa Kommune har mulighed for at fravige, at geneniveauet ikke er overholdt, hvis lugtemissionen ikke øges, og den vægtede gennemsnitsafstand til nærmeste samlet bebyggelse er mere end 50 % af geneafstanden, jf. § 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Nærmeste samlet bebyggelse udløses af Årslevvej 3 og Årslev Bygade 13, som er beliggende henholdsvis 287,5 m og 365,5 m fra lugtcentrummet på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekrø. Da henholdsvis 287,5 m og 365,5 m er mere end 50% af geneafstanden på 391,5 m, og da lugtemissionen ikke øges, er det Aabenraa Kommunes vurdering, at en fravigelse af lugtgeneafstanden i denne sag kan accepteres.

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Da den ukorrigerede geneafstand til nærmeste byzone er større end lugtkonsekvenszonen, og da kommunen skal vurdere lugt ud fra worst case, har Aabenraa Kommune udarbejdet et kort med en lugtkonsekvenszone på 570,2 m, svarende til den ukorrigerede geneafstand for byzone. Kortet er vedlagt som bilag 1 i afsnit D. Kommunens bilag.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige emissioner og gener

Støjgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.1 er støjgenerne beskrevet. Aabenraa Kommune vurderer, at støjgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at tillægsgodkendelse ikke vil medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

De i miljøgodkendelsen fra 2019 stilledes vilkår til støjgrænser opdateres, så støjgrænserne også omfatter samlet bebyggelse. Aabenraa Kommune stiller således vilkår til, at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for det åbne land og for samlet bebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern Støj fra virksomheder".

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at støjgrænserne i det åbne land skal være overholdt ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, dog maksimalt 15 meter fra beboelsen. Ved samlet bebyggelse skal støjgrænserne være overholdt i hele området, så ved en evt. klage over støj, vil støjen blive målt ved nærmeste naboskel.

Støvgener

Støvgenerne er beskrevet i afsnit 3.7.3 i miljøkonsekvensrapporten. Aabenraa Kommune vurderer, at støvgenerne er tilstrækkeligt beskrevet, og at støv ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. De i miljøgodkendelsen fra 2019 stillede vilkår til støvgener fastholdes i denne tillægstilladelse.

Rystelsesgener

Evt. rystelser fra ejendommen er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.2. Aabenraa Kommune vurderer, at evt. gener fra rystelser er beskrevet tilstrækkeligt. For at sikre naboerne stilles der vilkår til, at der ikke må være væsentligt gener fra rystelser og vibrationer uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Flue- og rottegener

Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer og rotter har et sådant omfang, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende ud fra det beskrevne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.5 om skadedyr. De i miljøgodkendelsen fra 2019 stillede vilkår til fluebekæmpelse og staldhygiejne fastholdes i denne tillægsgodkendelse.

Transportgener

Antallet af transportere til og fra husdyrbruget er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.6. Fremover leverer husdyrbruget gylle og dybstrøelse til biogasanlæg, hvorved antallet af transportere med gylle til og fra husdyrbruget øges. Transport af gylle til og fra biogas foregår med lukket lastbil. Eftersom alt husdyrgødning leveres til biogasanlæg, er der ikke længere end dybstrøelsesfraktion, der skal køres ud på marken. Endvidere falder antallet af transportere med dyr til og fra ejendommen. Det samlede antal transportere ændres således ikke væsentligt i forhold til det tidligere godkendte i miljøgodkendelsen fra 2019.

Aabenraa Kommune vurderer, at transporterne til og fra ejendommen er beskrevet tilstrækkeligt, og at der ikke skal stilles vilkår til transportere til og fra ejendommen.

Lysgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.4 beskrives det, at udendørsbelysning ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. De i miljøgodkendelsen fra 2019 stillede vilkår til lysgener fastholdes i denne tillægsgodkendelse.

Uhygiejniske forhold

Da døde dyr opbevares over jordniveau på betonspalter og overdækket, samt at der forebygges mod skadedyr i den daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der, som følge af det ansøgte, ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet hvad angår uhygiejniske forhold.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki efterleves, idet Aabenraa Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald overholdes.

Bedste tilgængelig teknik (BAT)

BAT Ammoniakemission

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) inden for ammoniakemissioner, når produktionen medfører en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk

viser, at BAT-kravet til ammoniakemission fra husdyrbruget på Bolderslevskovvej 90 er 5.726 kg NH₃-N/år, og at den faktiske emission er 5.726 kg NH₃-N/år. BAT-kravet for husdyrbruget er således overholdt.

For at medvirke til overholdelsen af BAT-kravet benyttes der fast teltoverdækning på en eksisterende gyllebeholder fra 2016 på 5.000 m³. Der stilles derfor vilkår til brugen af fast teltoverdækning, jf. det tilhørende teknologiblاد for fast teltoverdækning på gyllebeholdere.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til skrabning af gulvet i staldafsnit, hvor der er fast drænet gulv, jf. teknologibladet for fast drænet gulv, og til at staldafsnit med dybstrøelse skal strøs med halm eller andet tørstof, i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmatten altid er tør i overfladen, da det indgår i forudsætningen for ammoniakemissionsberegningen.

Der er yderligere stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige krav

Vurdering af om husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning
Der er redegjort for opbevaringskapacitet og håndtering af husdyrgødning i afsnit 3.1.2 i miljøkonsekvensrapporten. Husdyrbruget har en samlet opbevaringskapacitet af gylle på 15.250 m³ fordelt på ejendommens 4 gyllebeholdere og gyllekanalerne under staldene.

Med en forventet fremtidig produktion på 620 årskøer, heraf 40-50 årskøer på dybstrøelse, ingen opdræt og kalve til 14 dage forventes den årlige husdyrgødningsproduktion at være ca. 14.500 m³ gylle og ca. 760 tons dybstrøelse. Derudover ledes ca. 5.000 m³ pladsvand fra ensilageanlægget, kalvepladsen og møddingspladsen til gyllebeholderne. Husdyrbruget har derved en opbevaringskapacitet på ca. 9,4 måneder, hvorved lovkravet om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er overholdt.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

Afstandskravet på 100 m fra gyllebeholder til åbent vandløb er ikke overholdt, idet den eksisterende gyllebeholder fra 1992 på 1.690 m³ er beliggende 88 m fra den åbne del af vandløbet Kobbelsig. Gyllebeholderen fra 1992 er derfor omfattet af kravet om gyllealarm og 5 års beholderkontrol. Aabenraa Kommune vurderer, at da der er tale om en lovlige eksisterende gyllebeholder, at alle afstandskrav er overholdt for den eksisterende gyllebeholder.

Alle øvrige afstandskrav jf. §§ 6-8 i husdyrbrugloven er overholdt for både eksisterende og nye stalde og anlæg.

Alternative løsninger

Ansøger har i afsnit 3.16 i miljøkonsekvensrapporten redegjort for de alternative løsninger der har været vendt i forbindelse med, at ansøgningsmaterialet til denne miljøgodkendelse blev udarbejdet.

På baggrund af redegørelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Aabenraa Kommune, at der er redegjort tilstrækkeligt for de alternative løsninger, og hvorfor den ansøgte løsning er den, der er valgt.

Ophør af husdyrbruget

Ud fra ansøgers redegørelse i miljøkonsekvensrapportens afsnit 2 vurderer Aabenraa Kommune, at ejendommen vil blive afviklet miljømæssigt forsvarligt, hvis husdyrbruget på Bolderslevskovvej 90 ophører helt.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning.
- Jord, grundvand og overfladevand.
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Samspelet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af miljøgodkendelsen fra 2019 og tillægsansøgningen, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspelet imellem 2 eller flere af faktorerne.

1. Befolkningen og menneskers sundhed
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2 natur samt bilag IV arter
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet
5. Samspelet imellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år og modtog den 2. april 2019 en miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 1. Tillægsgodkendelsen er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 4. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelser og tillæg til disse givet efter § 16a skal ikke revurderes.

Retsbeskyttelse

Med denne tillægsgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 3. november 2030.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til husdyrbrugloven.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i dette tillæg til miljøgodkendelsen af 2019 skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor tillægget udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne tillægsgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Aabenraa Kommune har sammenskrevet vilkårene fra den oprindelige miljøgodkendelse fra den 2. april 2019 med de nye vilkår, der stilles i forbindelse med denne tillægsgodkendelse. Dette er gjort for at gøre samtlige vilkår for husdyrbruget lettere tilgængelige for ansøger, rådgiver, kommune og andre, som måtte læse denne tillægsgodkendelse.

Aabenraa Kommune har fastholdt vilkårsnummereringen fra den oprindelige miljøgodkendelse. Nye vilkår er tilføjet med a, b, c osv.

Vilkår 1 og 2 i miljøgodkendelsen fra 2019 ophæves og erstattes af vilkår 1a og 2a.

Vilkår 3 og 4 i miljøgodkendelsen fra 2019 ophæves og erstattes af vilkår 3a og 4a, da ejendommens produktionsarealer ændres i forbindelse med dette tillæg til miljøgodkendelsen.

Vilkår 4b tilføjes, da Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at ejer skal indsende en målfast tegning over produktionsarealet i de nye stalde, når de nye stalde er etableret.

Vilkår 7b tilføjes, da Aabenraa Kommune stiller vilkår til håndteringen af traktordrevne pumper til pumpning af gylle.

Vilkår 11 og 12 opdateres i forhold til miljøgodkendelsen fra 2019, så støjgrænserne også omfatter samlet bebyggelse.

Vilkår 14a tilføjes, så vilkårene til øvrige gener og emissioner også inkluderer gener i form af rystelser.

Vilkår 15 i miljøgodkendelsen fra 2019 ophæves, idet vilkår til opsamling af spildt husdyrgødning på det lokale vejnet ikke reguleres af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning.

Vilkår 18 i miljøgodkendelsen fra 2019 ophæves, idet Aabenraa Kommune ikke har hjemmel til at stille krav til placeringen af døde dyr.

Vilkår 19 i miljøgodkendelsen fra 2019 ophæves, da miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki efterleves, idet Aabenraa Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald overholdes.

Vilkår 19a tilføjes, da Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at kemikalier, medicin, foderstoffer m.v. skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand.

Vilkår 19b tilføjes, da Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med den indsendte afløbsplan.

Vilkår 23-29 og vilkår 37-39 opdateres i forhold til miljøgodkendelsen fra 2019, så vilkår til fast drænet gulv med skraber og ajelefløb også omfatter de nye sengestalde, da det er en forudsætning for overholdelse af BAT-kravet.

Vilkår 35 i miljøgodkendelsen fra 2019 ophæves, da vedligeholdelse af gyllebeholdere er indarbejdet i gældende lovgivning.

Vilkår 36a og 36b tilføjes, da Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at husdyrbrugets el- og vandforbrug skal registreres og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår 43 ophæves, da vilkåret trådte i kraft 3 måneder efter meddelelsesdatoen for miljøgodkendelsen.

Alle nye og opdaterede vilkår som stilles i forbindelse med dette tillæg har en retsbeskyttelse som angivet i dette tillægs afsnit om retsbeskyttelse.

Alle de videreførte vilkår har en retsbeskyttelse som angivet i den oprindelige miljøgodkendelse meddelt i 2019, som er gældende indtil til den 2. april 2027.

Afgørelse

Vilkår 1 Ophæves

Vilkår 1a Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den oprindelige miljøgodkendelse fra den 2. april 2019 samt det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 227 636, version 3, modtaget i Aabenraa Kommune den 15. juli 2021, og med de vilkår, der fremgår af tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen.

Vilkår 2 Ophæves

Vilkår 2a Miljøgodkendelsen meddelt i 2019 og denne tillægsgodkendelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Vilkår 3 Ophæves

Vilkår 3a Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedestående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kalveplads	Kalve (under 6 mdr.); dybstrøelse.	622	264
Kælvningsstald, fremover sengestald	Malkekøer, kvier og stude; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.	609	350
Dybstrøelsesstald	Malkekøer, kvier og stude; dybstrøelse.	669	570
Kostald hele bygningen	Malkekøer, kvier og stude; sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).	5.897	700
	Malkekøer, kvier og studer; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.		2.375
	Malkekøer, kvier og stude; sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).		288
	Malkekøer, kvier og stude; dybstrøelse.		182
Ny sengestald	Malkekøer, kvier og stude; fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	356	275
I alt			5.004

Vilkår 4 Ophæves

Vilkår 4a Staldanlægget skal indrettes med produktionsarealer og stalddtype som vist på nedenstående kort. Indretningen af produktionsarealerne er af vejledende karakter. Der tillades fleksibilitet til at indrette produktionsarealerne anderledes end angivet, såfremt dyretype og stalddesign ikke ændres, og produktionsarealet ikke øges i forhold til det, der fremgår af vilkår 3a.

Vilkår 4b Når 'Ny sengestald', 'Dybstrøelsesstald' og 'Kælvningsstald – fremover sengestald' er etableret, skal ejer indsende en målfast tegning over produktionsarealet i de nye stalde.

Opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost

Vilkår 5 I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmatten altid er tør i overfladen.

Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning

- Vilkår 6 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- Vilkår 7 Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læsekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
- Vilkår 7b Traktordrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved kraftoverførselsakslen. Traktoren skal aflåses eller helt frakobles pumpeudstyret.

Placering i landskabet

- Vilkår 8 Langs den sydlige side af Aabenraavej skal der etableres afskærmende beplantning, som ligner den eksisterende, og beplantningen skal placeres som vist på nedenstående kortudsnit.

Lugt

- Vilkår 9 Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.
- Vilkår 10 Såfremt der efter Aabenraa Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Aabenraa Kommune meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Eventuelle udgifter hertil afholdes af bedriften

Øvrige emissioner og gener

Støj

- Vilkår 11 Bidraget fra landbruget på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land og ved

samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – Fredag Kl. 07.00 – 18.00 Lørdag Kl. 07.00 – 14.00	Mandag – Fredag Kl. 18.00 – 22.00 Lørdag kl. 14.00 – 22.00 Søndag og helligdage Kl. 07.00 – 22.00	Alle dage Kl. 22.00 – 7.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Samlet bebyggelse i landzone	45	40	35

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Vilkår 12 Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 11 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

Vilkår 13 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Vilkår 14 Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Vilkår 14a Driften må ikke medføre væsentlige gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Transport

Vilkår 15 Ophæves

Skadedyr

Vilkår 16 Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Vilkår 17 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Døde dyr

Vilkår 18 Ophæves

Affald

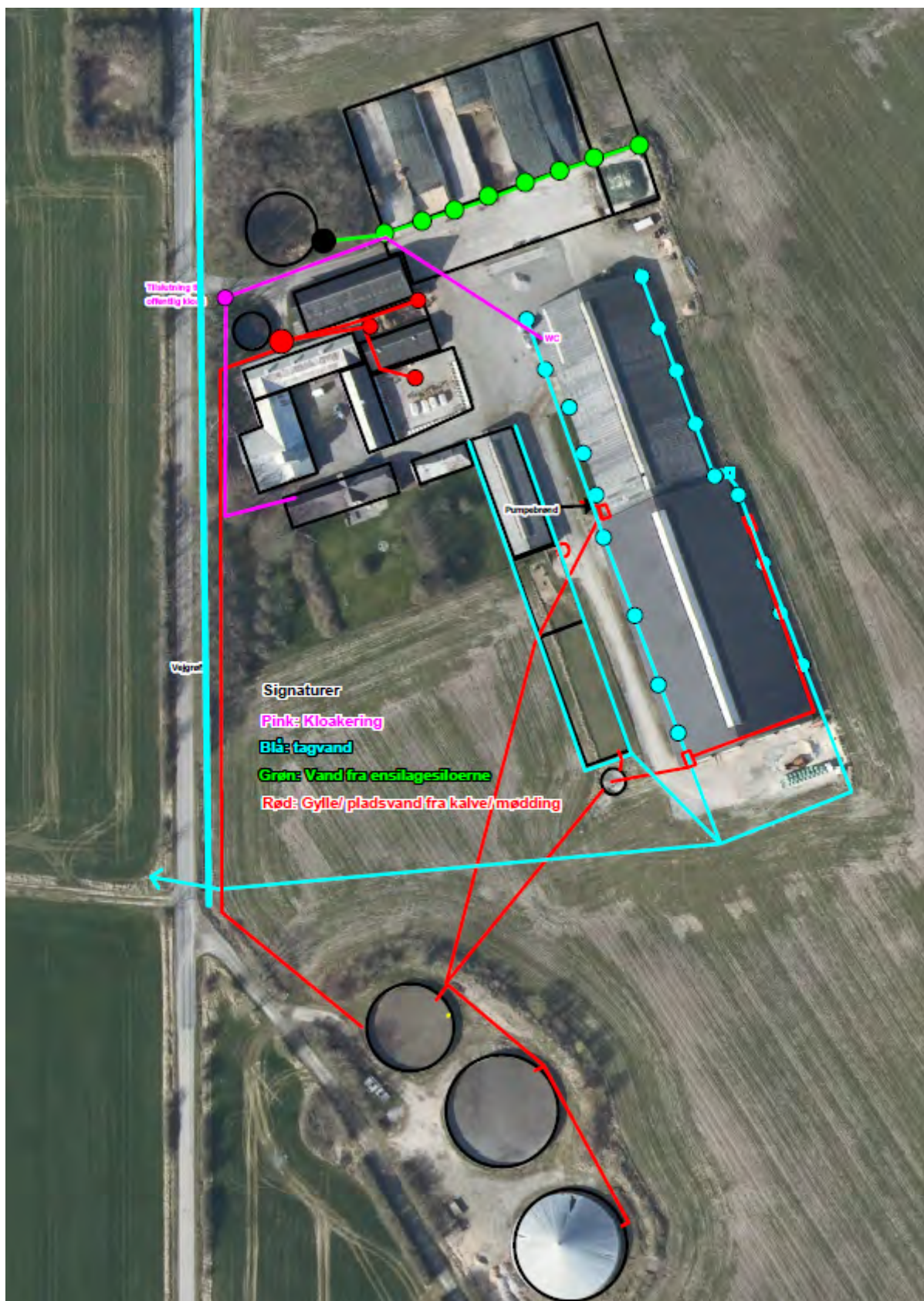
Vilkår 19 Ophæves

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

Vilkår 19a Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v. skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamles.

Vilkår 19b Afledning af spildevand skal foregå som vist på nedenstående kortudsnit.

Olie og diesel

Vilkår 20 Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af evt. spildolie.

Vilkår 21 Spildolie skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb.

- Vilkår 22 Olie og andre fedtprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb

- Vilkår 23 I staldafsnit med gulvtypen 'Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb' i staldene 'Kostalden', 'Kælvningsstald, fremover sengestald' og 'Ny sengestald' skal der i gangarealet etableres faste, drænedede gulve med skraber.
- Vilkår 24 Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
- Vilkår 25 Gulvene skal være udført med ajlefløb.
- Vilkår 26 Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldafsnit med produktionen 'Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb' i staldene nævnt i vilkår 23.
- Vilkår 27 Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time.
- Vilkår 28 Skraberens skal være forsynet med timer.
- Vilkår 29 Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Teltoverdækningen på den sydligste gyllebeholder fra 2016 på 5.000 m³

- Vilkår 30 Ny sydligste gyllebeholder fra 2016 på 5.000 m³ skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- Vilkår 31 Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- Vilkår 32 Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- Vilkår 33 Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Egenkontrol

Generelt

- Vilkår 34 Gødningsregnskaber, ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen, slagteriafregninger, andre kvitteringer for afsatte og købte dyr, afsnit fra drifts- og skatteregnskaber vedrørende omsætning af dyr samt status dyr skal opbevares i mindst 5 år og forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Denne dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt.
- Vilkår 35 Ophæves
- Vilkår 36 Dokumentation i form af kvitteringer, aftaler om / registreringer af overførsel af husdyrgødning skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Vand- og elforbrug

Vilkår 36a Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. De årlige registreringer af elforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår 36b Vandforbruget til dyreholdet skal mindst registreres en gang årligt. De årlige registreringer af elforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb i 'Kostalden', 'Kælvningsstald, fremover sengestald' og 'Ny sengestald'

Vilkår 37 Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Vilkår 38 Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 14 dage.

Vilkår 39 Logbog, servicefaktura, registreringer fra datalogger eller lignende, der dokumentere, at skraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Teltoverdækningen på den sydligste gyllebeholder fra 2016 på 5.000 m³

Vilkår 40 Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Beredskabsplan

Vilkår 41 Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.

Vilkår 42 Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

Vilkår 43 Ophæves

C. Offentlighed og klagevejledning

Naboorientering og partshøring

Et udkast til tillægsgodkendelsen blev den 10. oktober 2022 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Der var en frist på 14 dage til at fremsende kommentarer.

Udkastet til tillægsgodkendelsen er blevet sendt til alle beboere der er beliggende inden for den ukorrigerede geneafstand til byzone, da geneafstanden er større end den beregnede lugtkonsekvenszone.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget bemærkninger i høringsperioden.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte tillægsgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 3. november 2022, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens⁵ § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljø's landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Tillægsgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 3. november 2022 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 1. december 2022, der er dagen for klagefristens udløb.

---

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til tillægsgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. D).

Den 3. november 2022

Laura Klaver

Laura Klaver
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

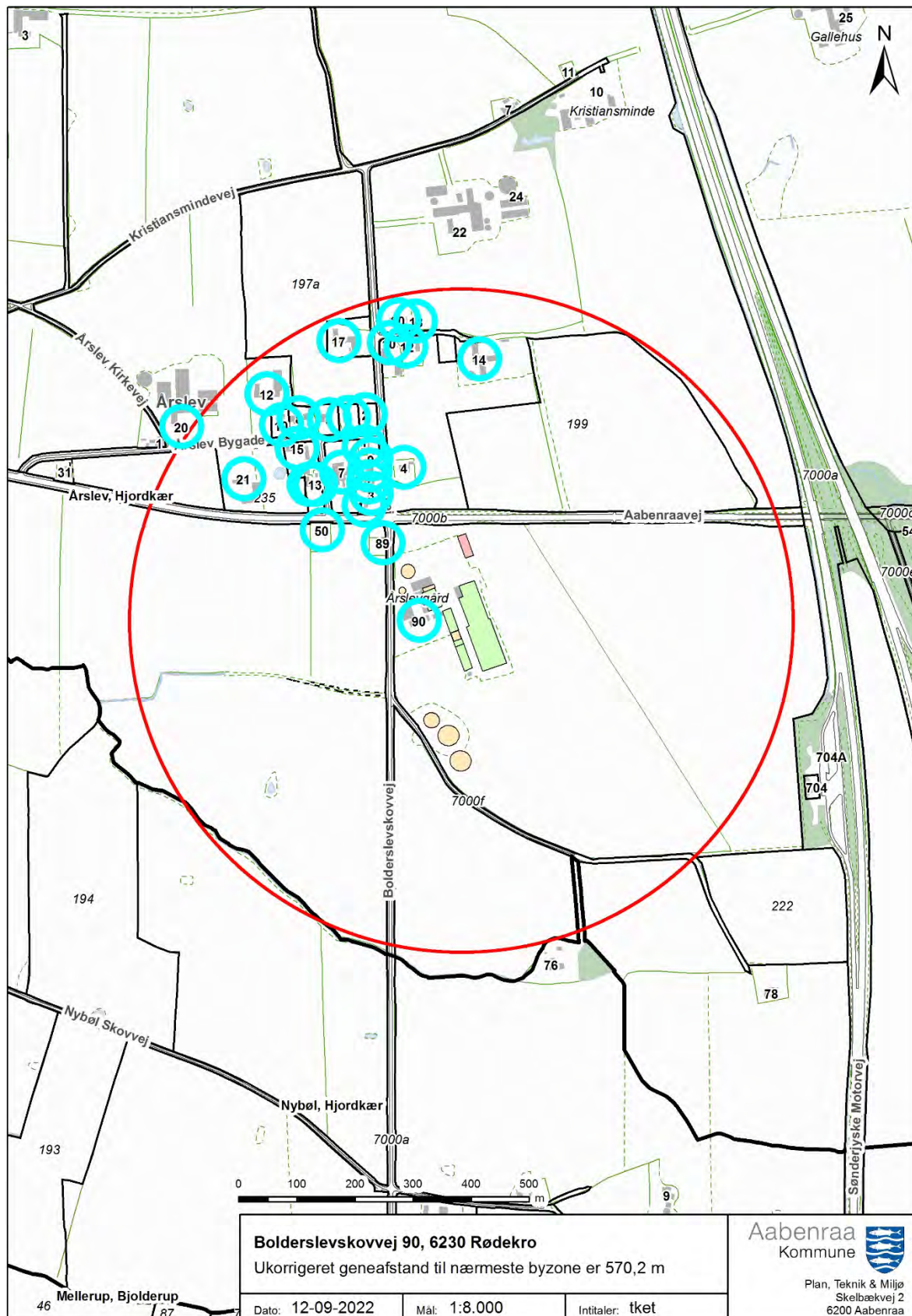
Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen med en konsekvenszone på 570,2 m:

E. Miljøkonsekvensrapport

Ansøger har indsendt en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse med tilhørende bilag. Miljøkonsekvensrapporten (MKR) er udarbejdet af miljørådgiver Britt Bjerre Paulsen, LandboSyd.

Aabenraa Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Ansøgningsmaterialet, der indeholder MKR inklusive bilag, er vedlagt som bilag 1 til tillægsgodkendelsen.

Ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk er ikke vedlagt, da resultaterne er indarbejdet i enten MKR eller i tillægsgodkendelsen. Hvis skemaet fra husdyrgodkendelse.dk ønskes tilsendt, kan de fås ved henvendelse til landbrug@aabenraa.dk eller på tlf. 7376 7864.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 6, er der ved ansøgninger efter husdyrbruglovens § 16a, krav til at der skal være en beskrivelse af hvilke metoder der er anvendt til identificering og forudberegning af de væsentlige virkninger på miljøet. Til udarbejdelse af MKR, har ansøger benyttet sig af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, hvor emissionsfaktorerne tager afsæt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Aabenraa Kommune vurderer, at metoderne er tilstrækkeligt beskrevet.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 10 er der et krav om, at der i MKR skal være en referenceliste med oplysninger om kilderne til de i miljøkonsekvensrapportens indholdet beskrivelser og vurderinger. Referencelisten fremgår af afsnit 6 i MKR.

Vedlagte relevante bilag:

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (MKR)

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

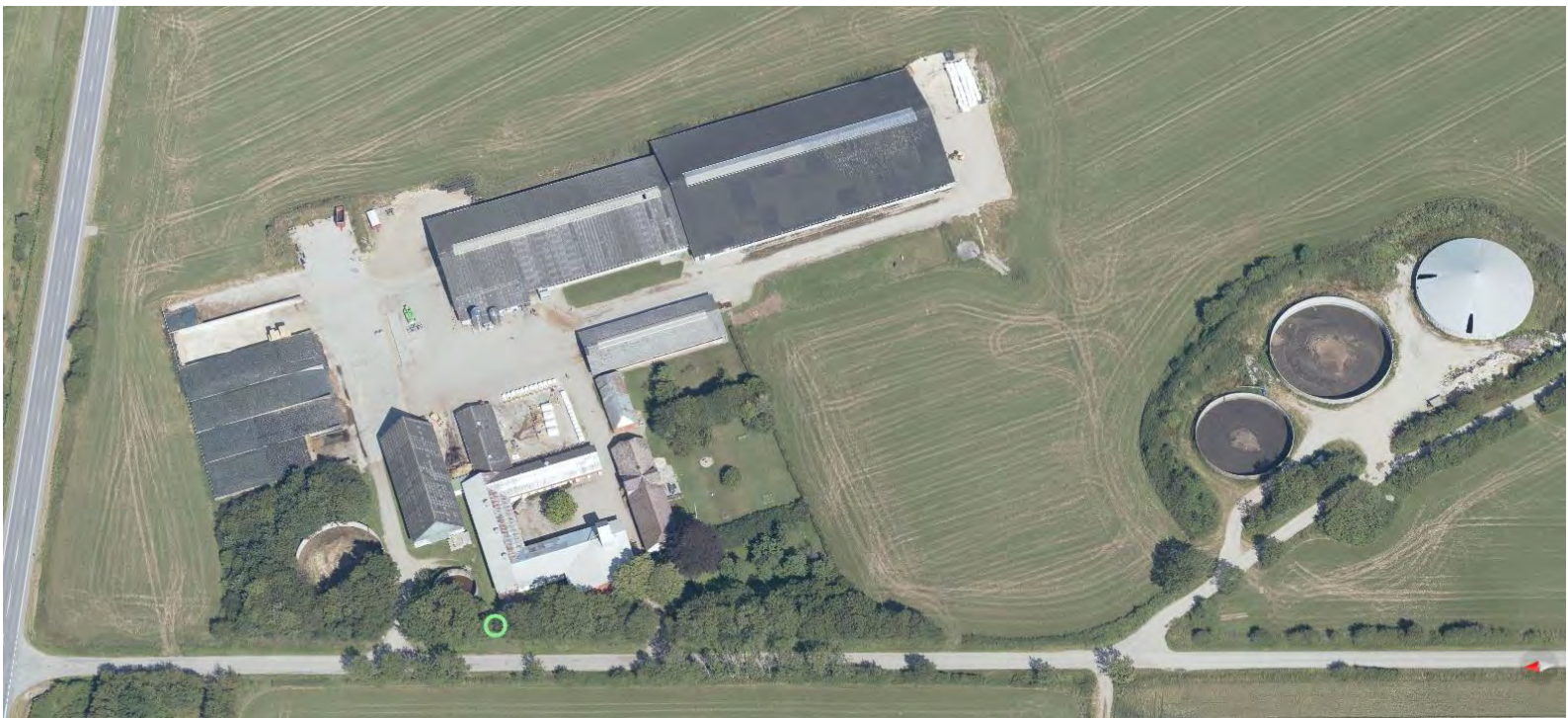

Bolderslevskovvej 90

6230 Rødekre

Ansøgning om miljøgodkendelse til eksisterende anlæg og
indretning af nyt staldafsnit

Skema 227636 i Husdyrgodkendelse.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Årslevgård Landbrug ApS Kausager 6 6200 Aabenraa faktura@arslevgaard.dk
Husdyrbrugets adresse	Bolderslevskovvej 90 6230 Rødekro
CVR-nummer	42152145
CHR-nummer	48068
Kommune	Aabenraa Kommune
Ejendomsnummer	5800007425
Matrikel-nr.	Matr. 13, Årslev, Hjordkær m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	227636
Konsulent (E3)	Britt Bjerre Paulsen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: bbp@landbosyd.dk Tlf.: 74365079

Forord / læsevejledning

Dette dokument beskriver det ansøgte projekt på Bolderslevskovvej 90 ved Årslev. Ansøgningen indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte og de potentielle miljøpåvirkninger.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Der er gengivet en række tabeller og figurer (skærmdumps fra www.Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af LandboSyd i AgroGIS. Alle figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af regneark for kapacitetsberegning og beredskabsplan. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

Miljøansøgningen er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldskitse modtaget fra ejer Gerth Petersen, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 2256 af 29/12/2020

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	1
Forord / læsevejledning	2
1. Indledning	5
1.1 Metode (F6)	5
2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)	6
3. Husdyrbruget og det ansøgte samt projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker og tiltag for at mindske virkningerne	9
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, F1a-c)	9
3.1.1 Produktionsarealer (B1)	12
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	14
3.1.3 Drift af anlægget (B1).....	15
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1a-b)	15
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)	17
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, Ec1, E4, F1a-c)	18
3.4.1 Jordarealer og jordbund (F1b-d, F4, F5b).....	24
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b).....	25
3.5.1 Naturområder	25
3.5.2 Bilag IV-arter	34
Biologisk mangfoldighed.....	35
3.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)	37
3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)	38
3.7.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c).....	38
3.7.1 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c).....	39
3.7.1 Støv (B7, E1b).....	39
3.7.1 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c).....	39
3.7.1 Skadedyr (B7, E1b).....	40
3.7.1 Transporter (B7, E1b).....	41
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)	42
3.8.1 Døde dyr (B8)	42
3.8.2 Affald (B8, F1d, F5c)	42
3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8).....	42
3.8.4 Råvarer (B7)	43
3.8.5 Energiforbrug (B8, F1c)	43
3.8.6 Vandressourcen og vandforbrug (B8)	44
3.8.7 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4).....	45
3.9 Klima (F4, F5f)	45

3.10	<i>Forslag til egenkontrol (B7)</i>	47
3.11	<i>BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)</i>	47
3.12	<i>Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)</i>	48
3.13	<i>Overvågning (F7)</i>	49
3.14	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)</i>	49
3.15	<i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)</i>	49
3.16	<i>Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)</i>	50
3.17	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	50
4.	Oplysninger om konsulenten (E3)	50
5.	Konklusion	50
6.	Referenceliste (F10)	51
7.	Bilag	51

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer husdyrproduktionen på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro som er en konventionel malkekvægsbesætning.

Ansøgningen om miljøgodkendelse indsendes for at få fornyet godkendelse til de eksisterende produktionsarealer efter reglerne om godkendelse af staldareal til produktion. I den forbindelse tages et gammelt staldafsnit til ungdyr ud af brug, og der indrettes et nyt staldafsnit til køer i tilknytning til de eksisterende bygninger.

Beskyttelsesniveauerne for lugt til naboer og for ammoniak til nærliggende natur er overholdt. Husdyrbruget lever også op til BAT-kravet i forhold til den totale ammoniakemission.

1.1 Metode (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrbruglovens bilag 3.

www.Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgenafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for metan og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)

Det er valgt at skrive et læsevenligt resume, der beskriver de væsentligste forhold på husdyrbruget og ændringer som følge af udvidelsen frem for at skrive et resume af de enkelte underpunkter i miljøkonsekvensrapporten.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Bolderslevskovvej 90, 6230 Rødekro. Husdyrbruget består af en konventionel malkekvægsbesætning med en miljøgodkendelse fra 2019.

Det nuværende tilladte produktionsareal på ejendommen er jf. miljøgodkendelse fra april 2019:

- Kalveplads på 264 m² produktionsareal med dybstrøelse
- Ungdyrstald på 120 m² produktionsareal med dybstrøelse
- Kælvningsstald på 510 m² produktionsareal med dybstrøelse, heraf 10 m² til heste
- Goldkostald på 570 m² produktionsareal, dybstrøelse, endnu ikke opført
- Kostald på 3545 m² produktionsareal, heraf 182 m² dybstrøelse, 700 + 288 m² sengestald med spalter, 2375 m² fast drænet gulv med skraber og ajlefløb

I forbindelse med den seneste godkendelse fra 2019 er også etablering af ny ensilageplads godkendt, og indretning af lade til gødningslager. Ensilagepladsen er netop ved at blive etableret, mens planen om at indrette gødningslager i en lade / mellembygning er opgivet.

Nærværende ansøgningen er indsendt for at søge godkendelse til:

- Ombygning af eks. kælvningsstald m. dybstrøelse til sengestald med fast gulv, dræn og skrabning, 350 m²
- Indretning af sengestald med et produktionsareal på 275 m² i den mellembygning, der før var tiltænkt et gødningslager
- Goldkostald på 570 m² produktionsareal i dybstrøelse (som er godkendt i 2019) ønskes fortsat opført
- I samme forbindelse tages ungdystald på 120 m² ud af brug.

Der søges om godkendelse under 50%-reglen, da det beregnede afstandskrav til samlet bebyggelse i Årslev ikke er overholdt, men der ikke sker nogen forøget lugtbelastning af samlet bebyggelse.

Landskabelige forhold

Ejendommen ligger på Bolderslevskovvej ved Årslev, vest for Aabenraa. Området er et udpræget landbrugsområde, det ligger på plateauet umiddelbart vest for den jyske højderyg, og ud til Aabenraavej, der er en større vej, der adskiller husdyrbruget fra landsbyen Årslev mod nord.

Området, hvor ejendommen ligger, er i kommuneplanen for Aabenraa Kommune udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde, og område hvor skovrejsning er uønsket. Derudover er der ingen landskabsudpegninger. Landskabet er åbent, og stalde og ensilagesiloer kan ses fra landevejen. De gamle bygninger, der ligger ud til Bolderslevskovvej er omkredset af gamle træer og have.

De ansøgte ændringer af godkendelsen vil ikke have betydning for ejendommens fremtoning udadtil. Den nye bygningsmasse er allerede godkendt med godkendelsen fra 2019, dog etableres et mindre staldafsnit i en mellembygning, der før var tiltænkt et gødningslager, men bygningerne vil ikke være synlige fra landevejen (Aabenraavej) og ikke virke dominerende set fra Bolderslevskovvej.

Det vurderes derfor, at projektet ikke medfører væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af landskabet.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgenæafstandene overholdes til byzone og enkelt bolig. I forhold til samlet bebyggelse i Årslev er genæafstandene ikke overholdt. Der søges derfor under 50% reglen for lugt, hvorefter kommunen kan vælge at dispensere, så længe min. halvdelen af genæafstanden er overholdt, og der ikke gives godkendelse til noget, der lugter mere eller ligger tættere på samlet bebyggelse, end det nuværende lovlige anlæg. Der er tidligere givet dispensation efter 50% reglen, og det samlede anlæg vil ikke give anledning til mere lugt ved samlet bebyggelse, end det nuværende.

Støj og vibrationer fra selve husdyrbrugets faste bygninger og installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer, idet afstanden til nærmeste nabo er over 300 m, og der ligger en relativt befærdet vej imellem / lige op ad. Fluer og skadedyr bekæmpes, mens døde dyr opbevares så de ikke er synlige fra vejen, diskret i skyggen under træer ved den gamle gyllebeholder. Også dette vurderes ikke at medføre væsentlige gener for naboer, og der sker ingen ændringer i dette i forhold til det bestående.

Transport til og fra ejendommen i forbindelse med driften sker via den nordlige indkørsel fra Bolderslevskovvej, mens privat trafik og trafik til stuehuset sker via den sydlige indkørsel. Trafik til og fra gyllebeholderne mod syd sker ad særskilt indkørsel fra Bolderslevskovvej.

Samlet set vurderes husdyrbruget ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, støv, rystelser, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport i forhold til naboer, samlet bebyggelse og byzone.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse, der opbevares i ejendommens gyllebeholdere og på møddingsplads. Husdyrgødningen afhentes til afgangning i biogasanlæg og leveres tilbage til opbevaring i ejendommens opbevaringstanke. Det udbringes på markerne af maskinstation.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrloven² og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald fra luften kaldes deposition. Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle nærliggende naturområder, både kravene til totaldeposition til de mest sårbare naturtyper samt kravet om mer-deposition til mindre sårbare naturtyper.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃ N/år, er der krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger fra husdyrbruget. Der er faste krav til den totale ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Beregningerne i [Husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk) viser, at husdyrbruget overholder BAT.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

---

² Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

Husdyrbruget lever op til beskyttelsesniveauerne for ammoniak og lugt og til kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

I det daglige udføres en række tiltag for at begrænse forurening og gener som er beskrevet i afsnittene 3.7 - 3.8. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan.

Det vurderes derfor, at de ansvarlige for bedriften gør hvad de kan for at imødegå påvirkninger fra husdyrbruget.

Alternative løsninger og 0-alternativ

I forbindelse med ansøgningen er alternative løsninger blevet drøftet med ejeren og driftslederen. Det er ikke muligt indenfor lugt-afstandene at udvide staldanlægget væsentligt i forhold til det, der er godkendt i 2019, så fokus ligger på at optimere produktionen i de eksisterende bygninger, samt tilpasse bygningsanlægget, ved at tage de ældste staldafsnit ud af drift og optimere indenfor den eksisterende ramme.

I de eksisterende bygninger vil installering af yderligere teknologi, teknik eller foranstaltninger være en begrænset mulighed. Der er valgt præfabrikerede drænede gulve / faste gulve med dræn og skrabning eller dybstrøelse i alle nyere stalde, hvorved ammoniakfordampningen pr. enhed er så lav, som den kan blive. En installering af fx luftrensere er ikke muligt i åbne stalde, og installering af gylleforsuring harmonerer ikke med faste gulve, og vil give ansøger problemer med levering af gyllen til biogasanlæg. En anden mulighed kunne være at overdække flere af gyllebeholderne, hvilket kan begrænse ammoniakfordampningen lidt, dette er dog fravalgt, da kravet til BAT (bedste tilgængelige teknik) er overholdt.

Der installeres teknik, som skal lette dagligdagen og give en bedre logistik på ejendommen, så det bliver lettere og hurtigere at få køerne ind til malkning.

Alternativet til ikke at give en ny miljøgodkendelse (0-alternativet) er, at ejendommen drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse fra 2019.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

3. Husdyrbruget og det ansøgte samt projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker og tiltag for at mindske virkningerne

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

Udvalgte forhold vil efterfølges af en vurdering af det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, F1a-c)

Bygningerne på husdyrbruget består af det gamle staldanlæg, der ligger i 3 længer modsat stuehuset, og så det nyere anlæg, der består af en stor kostald fra hhv. 2002 og 2009, en kælvningsstald, en nyere kalveplads, møddingsplads, ensilageanlæg, og gyllebeholder, samt 3 fritliggende gyllebeholdere, der ligger samlet syd for ejendommen.

Ansøger driver en konventionel malkebesætning bestående af malkekøer og småkalve. Der er ingen større kalve eller opdræt på ejendommen, da der indkøbes 1. kalvs køer. For at udnytte det eksisterende anlæg, herunder kostalden, optimalt er der i 2018/19 søgt og givet tilladelse til en dybstrøelsesstald til goldkøer og kælving – denne ønskes fortsat etableret – og så søges der om godkendelse til at ombygge eksisterende kælvningsstald fra dybstrøelse til 350 m² sengestald med fast gulv med dræn og skrabning, og at etablere et staldafsnit på 275 m² produktionsareal med fast gulv med dræn og skrabning mellem den gamle kælvningsstald og det nye dybstrøelsesafsnit.

De øvrige eksisterende stalde vil blive anvendt som hidtil, bortset fra at den lille ungdyrstald på 120 m² tages ud af brug. I den nuværende kælvningsstald, der ombygges til sengestald med spalter, bliver produktionsarealet reduceret fra 510 m² til 350 m², idet pladskravet er mindre i en sengestald. Derved rykkes lugtbelastningen fra det samlede anlæg en lille smule mod syd, og dermed længere væk fra nærmeste nabo og samlet bebyggelse.

Fig. 1 Ungdyrstald, der tages ud af brug. Foto: LandboSyd

Fig. 2 Kælvningsstald, der ombygges til sengestald. Foto: LandboSyd

Placering af det eksisterende staldanlæg, opbevaringsanlæg og øvrige bygninger fremgår af oversigtskortene i Bilag 1 samt af Figur 3.

Figur 3: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

3.1.1 Produktionsarealer (B1)

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for før og efter situationen for husdyrbruget. Der skal desuden foretages beregninger for husdyrproduktionen for 8 år siden. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Opgørelse af produktionsarealerne i staldene er baseret på opmåling udført samt staldtegninger gennemgået af Britt Bjerre Paulsen, Landbosyd i forbindelse med godkendelsen i 2019.

8 års- og nudriften

Den lovlige nudrift fremgår af miljøgodkendelsen fra 2019, og består af:

Kalveplads på 264 m² produktionsareal med dybstrøelse

Ungdyrstald på 120 m² produktionsareal med dybstrøelse

Kælvningsstald på 510 m² produktionsareal med dybstrøelse, heraf 10 m² til heste

Goldkostald på 570 m² produktionsareal, dybstrøelse, endnu ikke opført

Kostald på 3545 m² produktionsareal, heraf 182 m² dybstrøelse, 700 + 288 m² sengestald med spalter, og 2375 m² fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.

8-årsdriften går tilbage til miljøgodkendelsen fra 2010. Her er det lovlige produktionsareal de arealer, som dyrene havde adgang til i kostald 1 og 2, kælvningsstalden og ungdyrstalden. Kalvepladsen er godkendt med et tillæg i 2016, så den indgår ikke i 8-årsdriften.

Produktionsarealerne for 8 års- og nudriften fremgår af Tabel 1 og 2.

		Nudrift				
Kalveplads	622	Naturlig ventilation	3 m	(#425324) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	264
Eksisterende ungdyrstald	247	Naturlig ventilation	3 m	(#425326) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	120
Kælvningsstald - fremover sengestald	578	Naturlig ventilation	3 m	(#425349) Heste. Dybstrøelse	0	10
				(#425329) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	500
Dybstrøelsesstald	664	Naturlig ventilation	3 m	(#425350) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	570
Kostald hele bygningen	5897	Naturlig ventilation	6 m	(#425339) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	0	2375
				(#425336) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	700
				(#425335) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	288
				(#425332) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	182
Sum						5009

Tabel 1, Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i nudriften drift. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

8 års drift						
Eksisterende ungdyrstald	247	Naturlig ventilation	3 m	(#425327) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	120
Kælvningsstald - fremover sengestald	578	Naturlig ventilation	3 m	(#433723) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	500
Kostald hele bygningen	5897	Naturlig ventilation	6 m	(#425343) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	288
				(#425342) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	700
				(#425341) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	580
				(#425340) Mælkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2375
Ny sengestald	354	Naturlig ventilation	3 m			
Sum						4563

Tabel 2: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i 8-års driften drift. Kilde: www.husdyrgodkendelse.dk

Ansøgt drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kalveplads	622	Naturlig ventilation	3 m	(#425323) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	264
Eksisterende ungdyrstald	247	Naturlig ventilation	3 m	(#425325) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	0
Kælvningsstald - fremover sengestald	578	Naturlig ventilation	3 m	(#425330) Heste. Dybstrøelse	0	0
				(#425328) Mælkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	350
Dybstrøelsesstald	664	Naturlig ventilation	3 m	(#425331) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	570
Kostald hele bygningen	5897	Naturlig ventilation	6 m	(#425344) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	700
				(#425338) Mælkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2375
				(#425334) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	288
				(#425333) Mælkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	182
Ny sengestald	354	Naturlig ventilation	3 m	(#425394) Mælkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	275
Sum						5004

Tabel 3: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i ansøgt drift. Kilde: www.husdyrgodkendelse.dk

Produktionsarealerne i ansøgt drift fremgår af Tabel 3. Der søges til følgende nye produktionsarealer:

- Ombygning af eks. dybstrøelsesstald til sengestald med fast drænet gulv med et produktionsareal på 350 m²
- Opførelse af staldafsnit med sengestald med fast drænet gulv med et produktionsareal på 275 m²
- Fastholde gældende godkendelse til opførelse af dybstrøelsesstald med et produktionsareal på 570 m².

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af Tabel 4. De eksisterende opbevaringsanlæg består af fire gyllebeholdere og en møddingsplads. I nudriften indgår et påtænkt lager til fast gødning i en lade, som ikke vil blive etableret, og i 8-årsdriften indgår en gammel gyllebeholder som nu er taget ud af drift.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder, 5000 kbm	Flydende				1009
Møddingsplads	Fast				141
Gyllebeholder 5000 m ³	Flydende				999
Gyllebeholder, 1700 kbm	Flydende				455
Gyllebeholder, 2500 kbm	Flydende				553
Nudrift					
Gyllebeholder, 5000 kbm	Flydende				1009
Møddingsplads	Fast				141
Gyllebeholder 5000 m ³	Flydende				999
Gyllebeholder, 1700 kbm	Flydende				455
Gyllebeholder, 2500 kbm	Flydende				553
Før: Gødningslager i lade	Fast				204
8 års drift					
Gyllebeholder, 5000 kbm	Flydende				1009
Møddingsplads	Fast				141
Gyllebeholder, 1700 kbm	Flydende				455
Gyllebeholder, 2500 kbm	Flydende				553
Gyllebeholder 450 m ³	Flydende				115

Tabel 4, Opbevaringsanlæg på husdyrbruget. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Med en forventet fremtidig produktion på 620 årskøer, heraf 40-50 i dybstrøelse, ingen opdræt og kalve til 14 dage vil den samlede årlige produktion af husdyrgødning ifølge ansøgers erfaring være ca. 14.500 m³ gylle og ca. 760 tons dybstrøelse. Der er stor forskel på mængden af produceret gylle fra ejendom til ejendom, i forhold til vaskerutiner, og de angivne tal er baseret på erfaringer fra ejendommen. Normtallet ligger højere (ca. 18.270 m³ gylle), men er også øget betydeligt de senere år, efter at dette staldanlæg, malkestald mv. er opført. Erfaringsmæssigt er gyllen meget tykflydende, hvilket vil sige, at der ikke er så store vandmængder i selve gyllen.

Udover gylle, ledes der også regnvand fra ensilagepladserne, kalvepladsen og møddings- og vaskepladsen til gyllebeholderne. Dette drejer sig om ca. 5000 m³ /år. Områderne er samlet opmålt til ca. 5858 m², hvilket giver en årlig vandmængde på ca. 5000 m³. Der opsamles også ca. 3-400 m² tagvand fra kalveplads og møddingsplads.

Kapaciteten i de eksisterende gyllebeholdere på ejendommen er samlet på 15250 inkl. 1000 m³ under stalden m³. Der spares dog 400 m³ regnvand ved at den ene beholder har fast overdækning. Tilsammen er det opsamlede vand og gyllen (14.500 + 5000) = 19500 m³. 9 måneders opbevaringskapacitet svarer således til 14625 m³, hvilket således er opfyldt. Der vil normalt være mulighed for at køre gylle ud til græs i løbet af sommeren, så der typisk skal opbevares husdyrgødning i ca. 6-7 måneder, fra omkring 1. september til omkring 1. marts. Med baggrund i ansøgers erfaring omkring produktionen af gylle er der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbrugets opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til det forventede dyrehold.

3.1.3 Drift af anlægget (B1)

Der er 7 ansatte der varetager driften på ejendommen. Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan det nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Gyllepumpningen overvåges og der tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne
- Der er sundhedsrådgivning af besætningen
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagting
- Der føres journal over medicinforbrug
- Serviceeftersyn på malkeanlæg og køletanke overholdes
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Der udføres årlig kontrol af slukningsudstyr
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for ejendommen

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1a-b)

Ejendommen er beliggende i et fladt, åbent landskab mellem Aabenraa og Hjordkær. Når ejendommen passeres fra øst mod vest ad Aabenraavej, ses husdyrbruget tydeligt, idet siloanlægget og siden af den store staldene fremstår forholdsvis markant. Se nedenstående billeder af området.

De bygningsmæssige ændringer vil ikke synes iøjnefaldende på afstand. Den nye dybstrøelsesstald vil kunne ses fra Bolderslevskovvej, når man har passeret de gamle bygninger, hvor der er høje træer langs med vejen, og den nye bygning vil så kunne ses foran den store kostald. Den vil ikke virke stor eller dominerende, da den vil være mindre og lavere end den store kostald bagved.

Figur 4: Bolderslevskovvej 90 set fra Aabenraavej (fra sydøst). Fra denne vinkel er ensilageanlægget og stalden at se. Den nye stald vil ikke kunne ses fra denne vinkel

Figur 5, Bolderslevskovvej 90 set fra Bolderslevskovvej, hvor ejendommen er godt afskærmet af træer og buske. Den nye stald vil kunne ses fra denne vinkel, når man står ud for den store kostald. Kilde: Skråfoto

Ansøgningen omhandler som tidligere beskrevet ombygning af en eks. kælvningsstald m. dybstrøelse til sengestald, opførsel af et nyt staldafsnit med sengebåse – denne bygning måler ca. 15 m x 25 m – og så en ny dybstrøelsesstald på 15 m x 45 m, der også indgår i den nuværende godkendelse, men som ikke er opført endnu. Afstanden fra de nye stalde til den store kostald er 10 m. Mod nord bliver de nye bygninger sammenbygget med den nuværende kælvningsstald.

Etablering af den nye stald forventes at blive igangsat så snart som muligt når godkendelsen er givet. Selve anlægs- og byggefasen forventes at tage ca. 3 måneder.

Byggematerialer omfatter primært stål og beton, herunder råstoffer som bl.a. sand og grus. Disse er ikke en udpræget knap ressource.

Vurdering

I anlægsfasen vil der kunne forekomme emissioner af støv og støj fra anlæggets arbejde. Selve anlægsarbejdet vil hovedsageligt ske inden for normal arbejdstid, og anlæg- og byggearbejdet vurderes ikke at medføre væsentlige støj, vibration og støvgener.

Det vurderes at de anvendte byggematerialer ikke udgør en udpræget begrænset ressource, og derfor vil byggeriet ikke give anledning til knaphed på ressourcer. Der er tale om et lille byggeri og ombygning af eksisterende stald, så der kun bygges det, der er helt nødvendigt for at optimere produktionen på ejendommen

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger driver ikke andre husdyrproduktioner. Der købes 1. kalvs køer ind til ejendommen, og kalvene afsættes som små.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, Ec1, E4, F1a-c)

Landskab

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder, synligt men lidt tilbagetrukket fra Aabenraavej vest for Aabenraa.

700 m mod øst ligger skovene rundt om Aabenraa, hvor der er udpeget Værdifuldt landskab. Landskabet ændrer sig markant, idet man passerer under motorvej E45. Ejendommen ligger udenfor områder, der er udpeget som bevaringsværdige / værdifulde landskaber, geologiske bevaringsværdier, værdifulde kulturmiljøer og større sammenhængende landskaber. Derimod er der udpeget særligt værdifuldt landskab og Skovrejsning uønsket.

At en mindre del af husdyrbrugets landbrugsjord tages ud til byggeri, vurderes ikke at skade naturressourcerne i området, da anlægget ikke kommer til at ligge ovenpå en drikkevandsressource, natur- eller råstofområder. Det areal som den nye stald opføres på, er ikke i landbrugsmæssig drift for nuværende.

Placeringen af anlægget ligger ikke i vådområder, tæt/langs ved et vandløb, kysten, skovområder, Naturreservater og -parker, Natura2000 områder eller tætbefolkede områder. Der er godt 1 km afstand til både Natura 2000 område i skovene syd og øst for ejendommen, og til fredede områder i tilknytning til i skoven.

Projektet forventes ikke at medvirke til, at miljøkvalitetsnormer, der er fastsat i EU-lovgivningen, som fx vandmiljøplanerne ikke kan opfyldes. Årsagen hertil er, at udbringning af gylle og arealanvendelsen reguleres generelt i den danske lovgivning. Og da anlægget ikke ligger i umiddelbar nærhed af vandløb, sø eller kystvand, vurderes selve anlægget ikke at bidrage til at miljøkvalitetsnormer ikke opfyldes.

Vurdering af Landskab

Det vurderes, at det eksisterende byggeri ikke er i strid med beskyttelse af landskabelige og naturmæssige værdier i omgivelserne, og at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som én driftsmæssig enhed.

Kulturarv

Der er ikke registreret bevarede fortidsminder i nærheden af ejendommen. Der er 1,7 km til de nærmeste registrerede fortidsminder, der ligger mod vest ved Hjordkær. Der er beskyttede sten- og jorddiger på begge sider af Bolderslevskovvej fra de store gyllebeholdere og videre mod syd og øst. Der tages hensyn til digerne i forbindelse med til- og frakørsel til gyllebeholderne.

Figur 6: Beskyttede sten- og jorddiger omkring ejendommen

Husdyrbruget ligger ligeledes udenfor Kulturhistorisk bevaringsværdier, Værdifulde Kulturmiljøer, og Kirkebyggelinje.

Vurdering af kulturarv

Placeringen af de nye bygninger tilsidesætter ikke kulturudpegningerne i kommuneplanen for Aabenraa Kommune.

Materielle goder

Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i efterfølgende afsnit, overholdes alle afstandskrav. Der er langt til naboerne, og der sker ingen øgning af lugtbelastningen af naboer, samlet bebyggelse, lokalplanlagte områder eller byområder.

Vurdering af materielle goder

Husdyrbruget overholder de gældende afstandskrav og lugtgenekrav, hvorfor det vurderes, at husdyrbruget ikke vil påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt.

Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 og 8 overholdes.

Husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- nabobeboelse

Idet nærmeste lokalplanlagte område er et område i Årup Skov, ca. 1330 m derfra, og nærmeste byzone er i Hjordkær, i en afstand af ca. 1800 m.

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrlovens § 8 vist:

vandløb - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	38
Staldbygning	Kostald hele bygningen	121
Gødningslager	Gyllebeholder, 1700 kbm	127

naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	42
Staldbygning	Kostald hele bygningen	125
Gødningslager	Gyllebeholder, 1700 kbm	131

nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	227
Staldbygning	Eksisterende ungdyrstald	193
Gødningslager	Gyllebeholder, 1700 kbm	143

Offentlig vej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	21
Staldbygning	Kostald hele bygningen	104
Gødningslager	Gyllebeholder, 1700 kbm	118

Stuehuse - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	129
Staldbygning	Kalveplads	20
Gødningslager	Møddingsplads	45

Naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	129
Staldbygning	Eksisterende ungdyrstald	88
Gødningslager	Gyllebeholder, 1700 kbm	34

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1. Tabellen angiver den bygning/gødningslager der ligger tætteste på punktet, der refereres til i Husdyrlovens § 8. Kilde: www.husdyrgodkendelse.dk

nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	228
Staldbygning	Eksisterende ungdyrstald	193
Gødningslager	Gyllebeholder, 1700 kbm	143

Offentlig vej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	22
Staldbygning	Kostald hele bygningen	104
Gødningslager	Gyllebeholder, 1700 kbm	118

Stuehuse - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	131
Staldbygning	Kalveplads	20
Gødningslager	Møddingsplads	45

Naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	131
Staldbygning	Eksisterende ungdyrstald	88
Gødningslager	Gyllebeholder, 1700 kbm	34

almen vandforsyning - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	375
Staldbygning	Kostald hele bygningen	457
Gødningslager	Gyllebeholder, 1700 kbm	414

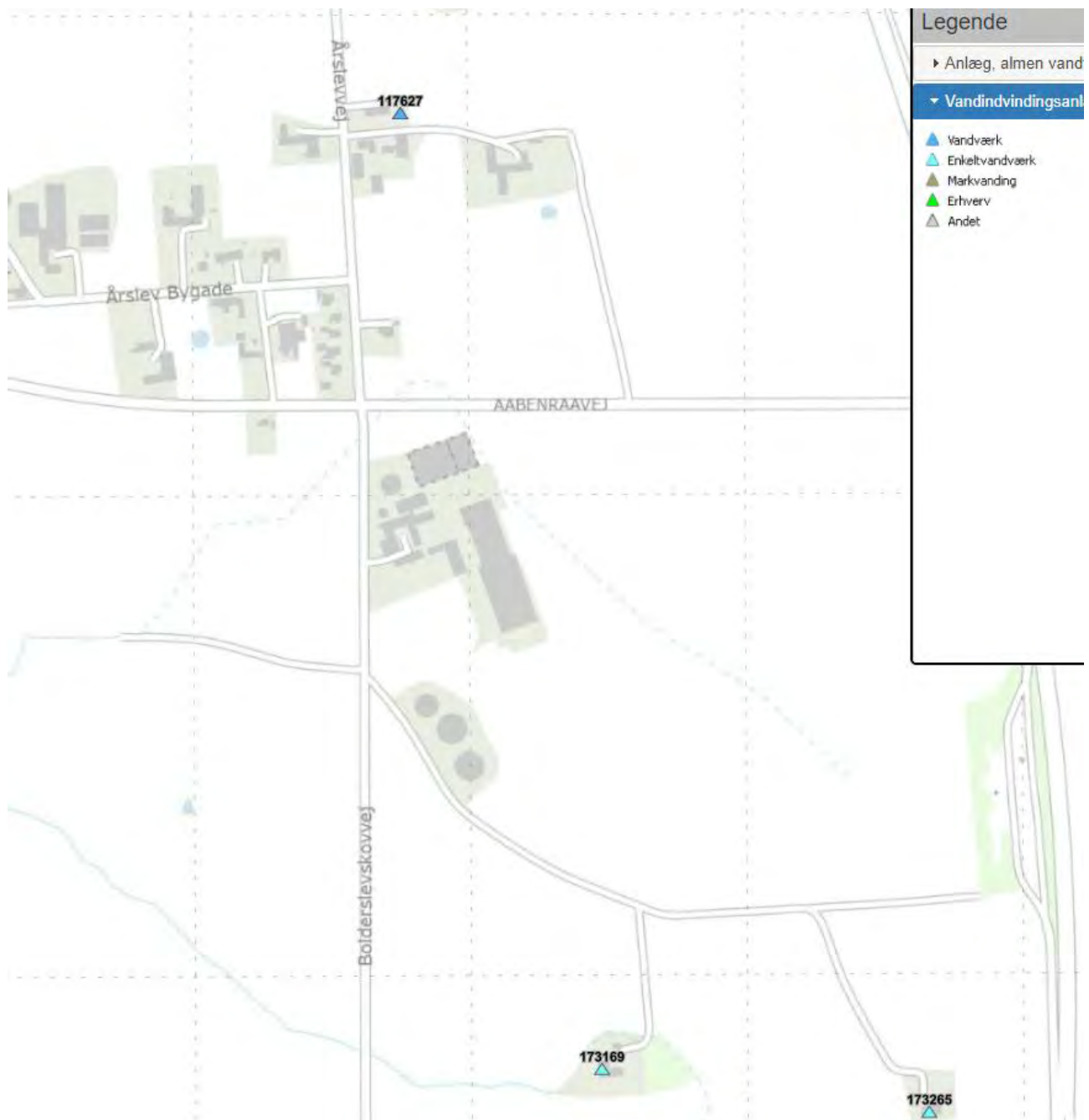

ikke-almen vandforsyning - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Ensilageopbevaringsanlæg	udvidelse af ensilageanlæg	709
Staldbygning	Kostald hele bygningen	512
Gødningslager	Gyllebeholder 5000 m3	359

Tabel 6: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1. Tabellen angiver den bygning/gødningslager, der ligger tættest på punktet, der refereres til i Husdyrlovens § 8. Kilde: www.husdyrgodkendelse.dk

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m. Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald eller lager i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

På kortudsnittet herunder er vist nærmeste vandløb, naboskel, offentlig vej, og beboelsen på ejendommen. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed, og ikke-almen og almen vandforsyning ligger så langt væk, at disse punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvorfor de er vist særskilt på nedenstående kortudsnit fra Geus Jupiter databasen.

Figur 7: Vandindvindingsanlæg i nærheden af ejendommen, kilde GEUS Jupiter

Figur 8: Placering af miljøfølsomme punkter i omgivelserne jf. Husdyrlovens afstandskrav, kilde: www.husdyrgodkendelse.dk

Vurdering af afstandskrav

Husdyrbruget ligger uden for alle bygge- og beskyttelseslinjer. Alle afstandskravene i Husdyrlovens § 6 og 8 er overholdt.

3.4.1 Jordarealer og jordbund (F1b-d, F4, F5b)

Alle stalde, kanaler, omrøretanke, gyllerør og gyllebeholdere er og bliver udført i tætte og stabile materialer.

Arealet hvor den nye stald placeres, er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser. Det ligger indenfor indvindingsoplandet til Farversmølle Vandværk i Aabenraa. Det er derfor særlig vigtigt at

sikre, at alle fundamenter er tætte og ikke giver risiko for udsivning af gødningsstoffer eller andet. Bygningssættet undergår en løbende vedligeholdelse, og de udtjente bygninger er taget ud af brug – de gamle stalde og den lille, gamle gyllebeholder. Der er ingen aktive vandboringer indenfor de nærmeste 350 m.

I forhold til jordressourcer er det kun meget små arealer, der inddrages til nyt byggeri. Det areal, der bebygges, ligger tæt på de eksisterende bygninger og er ikke i omdrift i dag.

Vurdering

Da stalde, kanaler, omrøretanke, gyllerør og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, og løbende vedligeholdes og fornyes, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund og grundvand.

Der tages ikke arealer ud af dyrkning med henblik på opførelse af ny stald, idet stalden opføres på et areal, der allerede er taget ud af omdrift og har været brugt som disponibelt areal.

Som følge af den beskrevne indretning af husdyrbruget, vurderes det, at der ikke er væsentlig risiko for forurening af grundvandet fra ejendommens bygningsanlæg, og det vurderes, at det anmeldte projekt ikke vil forhindre udnyttelse af områdets naturressourcer herunder vand og god landbrugsjord

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)

Ammoniakemission i forhold til BAT /bedste anvendelige teknik) behandles i afsnit 3.11.

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre på Bolderslevskovvej 90 fremgår af Tabel 7. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift 5726,5 kg N/år, med en meremission på -49,4 kg N/år i forhold til nudrift og 564,5 kg N/år i forhold til 8-års driften.

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **5726,5** (kg NH₃-N/år)   Meremission (8 års-drift): **564,5** (kg NH₃-N/år)   Meremission (nudrift): **-49,4** (kg NH₃-N/år)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4669,5	1056,9	5726,5
Nudrift	4639,8	1136,1	5775,9
8 års-drift	4453,4	708,5	5161,9

Tabel 7: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget. Kilde: www.husdyrgodkendelse.dk

3.5.1 Naturområder

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder) eller dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter). Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen klassificerer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af Tabel 8.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget fremgår af Figur 9-18 og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af Tabel 9. Husdyrbruget overholder kravene til ammoniakdeposition til naturområderne i nærheden. Dette er beskrevet nærmere nedenfor.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL ³ (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 8: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

³ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019

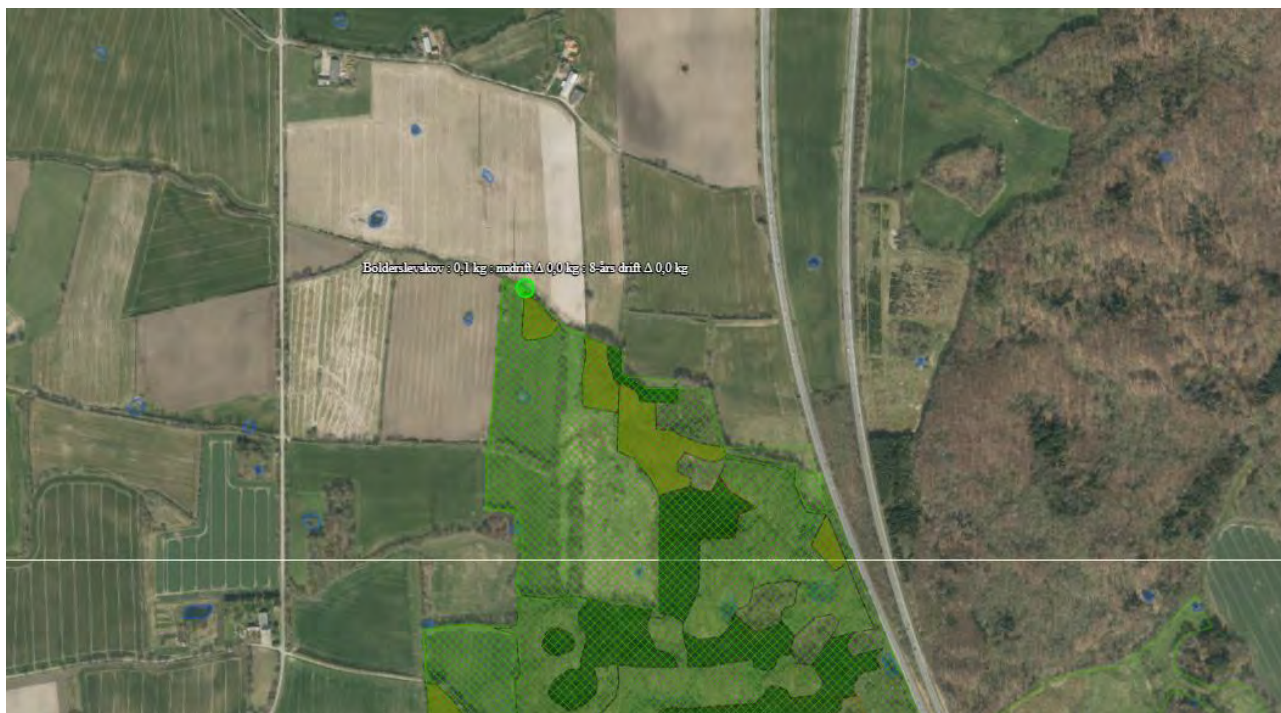
Figur 9: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder, hvortil der er foretaget ammoniak beregninger. Kort: husdyrgodkendelse.dk Der er også beregnet til Kategori-1 natur, som ligger længere væk.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
skov øst for motorvej	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,9
Skov test 5	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,4
vandhul i Årslev	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	1,1
Eng / mose /skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,4
Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3
Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,4
skov nord for aabenraavej	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,8
Årslev SKov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,9

Tabel 9: Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. I tabellen fremgår totaldepositionen samt merdepositionen i forhold til nudriften og 8-års driften. Kilde: www.husdyrgodkendelse.dk

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 natur er en skov, Bolderslev og Uge skove, som ligger ca. 1350 m syd for ejendommen. Her er totaldepositionen af ammoniak beregnet til 0,1 kg N/ha/år, og dermed under den laveste grænse for ammoniaktilførsel i husdyrloven, som ligger ved 0,2 kg N/ha/år, hvis der er min. 2 andre anlæg, der også påvirker det samme naturområde med ammoniak. Derfor er det ikke undersøgt nærmere, om der er andre husdyrbrug, der kan give anledning til kumulation til dette punkt.

Figur 10. Nærmeste kategori 1 natur i Bolderslev Skov. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Derimod er der nogle naturområder mod nordøst, som ligger lige lidt længere væk, men som på grund af den fremherskende vindretning må forventes at blive påvirket en lille smule mere, med 0,2 eller 0,3 kg N/ha/år. Der, hvor depositionen er maks. 0,2 kg N/ha/år, er depositionskravet overholdt, men der, hvor der beregnes en total-afsætning af ammoniak på 0,3 kg N/ha/år, bliver det nødvendigt at undersøge om der er andre husdyrbrug, der også påvirker dette skovområde.

I www.husdyrgodkendelse.dk fremgår det, at ejendommen Årslevvej 22 har en miljøgodkendelse, og har en beregnet emission på 2775 kg N/år, hvilket vil sige, at den afkaster en kumulationszone på 1000 m, hvilket vil sige, at naturpunkterne i randen af skoven ligger indenfor denne radius.

Derudover fremgår det af det centrale husdyrbrugsregister (CHR), at der har været dyrehold på ejendommen Gamle Tøndervej 25 indtil maj 2019. Da det nu er mere end 3 år siden, og der ikke er indsat nyt dyrehold på ejendommen, må vi gå ud fra at der er indtrådt kontinuitetsbrud. Der er derfor ikke kumulation med denne ejendom. Beskyttelsesniveauet på 0,4 kg N/ha/år er dermed overholdt, da der kun er kumulation med 1 ejendom.

Fig 11: Kategori 1 skov vest for Aabenraa. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Figur 12: Kumulationsradius for ejendommen Årslevvej 22. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Figur 13: Ejendommen Gamle Tøndervej 25. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Figur 14: Kristiansmindevej 10. Dyreholdet er ifølge CHR ophørt i 2009.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturområde er et overdrev, der ligger ca. 2300 m mod nord – nordøst. Afstanden er så stor, at ammoniakdepositionen er nede på 0,1 kg N/ha/år i total-deposition, og dermed overholder godkendelses-kriterierne. Der er ikke andre kategori-2 naturarealer, der ligger tættere på.

Figur 15, nærmeste kategori 2 natur ved husdyrbruget. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Kategori 3 natur

Det nærmeste kategori 3 naturområde er en mose, der ligger nordøst for ejendommen (brun signatur på kortet nedenfor). Her er total -ammoniakdepositionen beregnet til 0,4 kg N/ha/år i sydenden, og 0,3 kg N/ha/år i den nordlige ende. Der sker ingen øgning som konsekvens af det ansøgte projekt. Det vil sige, at godkendelseskriteriet er overholdt. Der er ikke andre kat. 3 naturarealer, der bliver belastet mere.

Der er nogle træbevoksninger og skove, der ligger stik øst for ejendommen, bla. ved Årslev Rasteplads ved E45. Her er total-depositionen med ammoniak 1,1 kgN/ha/år, og mer-depositionen som følge af det ansøgte projekt ligger på 0,2 kg N/ha/år. De øvrige skovarealer, der ligger i samme retning, men lidt længere væk, modtager en totaldeposition på 0,8-0,7 kg N/ha/år, og mer-tilførsel på 0,1 kg N/ha/år. Disse skovområder er ikke udpeget som Habitatområde, og er beskyttelsesniveauet er derfor, at der først kan stilles vilkår eller krav til at begrænse ammoniaktilførslen, når mer-depositionen overstiger 1 kg N/ha/år.

Figur 16: Kategori 3- naturr og skove i nærheden af ejendommen

Anden beskyttet natur (§3 natur)

De nærmeste §3 områder naturområde er:

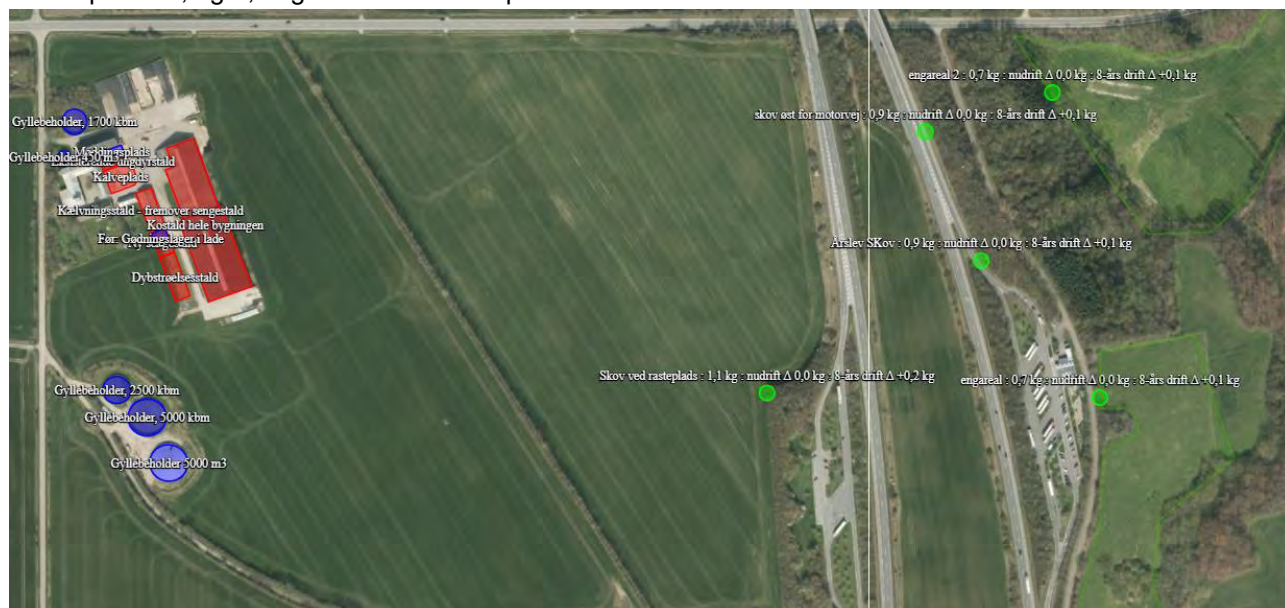
Et vandhul, der ligger vest for de fritliggende gyllebeholdere. Her er totaldepositionen beregnet til 1,1 kg N/ha/år, og mer-depositionen er 0,2 kg N/ha/år. Dette vil næppe kunne bevirke en tilstandsændring i et vandhul, der må antages i forvejen er noget påvirket af den omkringliggende mark.

Der ligger også et lille vandhul inden i Årslev landsby, her er total-påvirkningen omtrent den samme.

Figur 17: §3 natur omkring ejendommen

Der ligger 2 beskyttede eng-arealer inde i Årslev Skov, som begge bliver påvirket med ca. 0,7 kg /ha/år i totaldeposition, og 0,1 kg N/ha/år i mer-deposition.

Figur 18: §3 engarealer øst for ejendommen

3.5.2 Bilag IV-arter

Bilag IV arter er særligt beskyttede dyrearter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Der er i forbindelse med denne ansøgning gennemgået følgende materiale, for at klarlægge mulige levesteder for Bilag IV arter i nærheden af husdyrbruget, hvor det samlede resultatet fremgår af tabel 10:

- "Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 - Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV"⁴
- "Videnskabelig rapport fra DCE – National Center for Miljø og Energi nr. 50"⁵ fra 2013, med overvågning af arter fra 2004 til 2011.
- Danmarks Miljøportals naturdata – med registreringer af arter.

Dansk navn	Videnskabeligt artsnavn	Kilde
Pattedyr		
Brunflagermus	Nyctalus noctula	DMU 635,
Damflagermus	Myotis dasycneme	DMU 50
Sydflagermus	Eptesicus serotinus	DMU 635,
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus	Findes formentlig ikke i området
Pipistrellflagermus	Pipistrellus pipistrellus	DMU 635, DMU 50
Vandflagermus	Myotis daubentonii	DMU 50
Troldflagermus	Pipistrellus nathusii	DMU 635,
Frynseflagermus	Myotis nattereri	DMU 635
Langøret flagermus	Plecotus auritus	DMU 635,
Troldflagermus	Pipistrellus nathusii	DMU 635, DMU 50

⁴ <https://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf>

⁵ <https://www.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Odder	Lutra lutra	DMU 635 – ikke i DMU 50, dog i fremgang, området ikke super velegnet som levested
Padder		
Stor vandsalamander	Triturus cristatus	DMU 635, DMU 50
Spidssnudet frø	Rana arvalis	DMU 635, DMU 50
Løgfrø	Pelobates fuscus	DMU 635
Butsnudet frø	Rana temporaria	DMU 50
Krybdyr		
Markfirben	Lacerta agilis	DMU 635, DMU 50

Tabel 10: Bilag IV arter og andre padder som kan være tilstede i nærheden af husdyrbruget

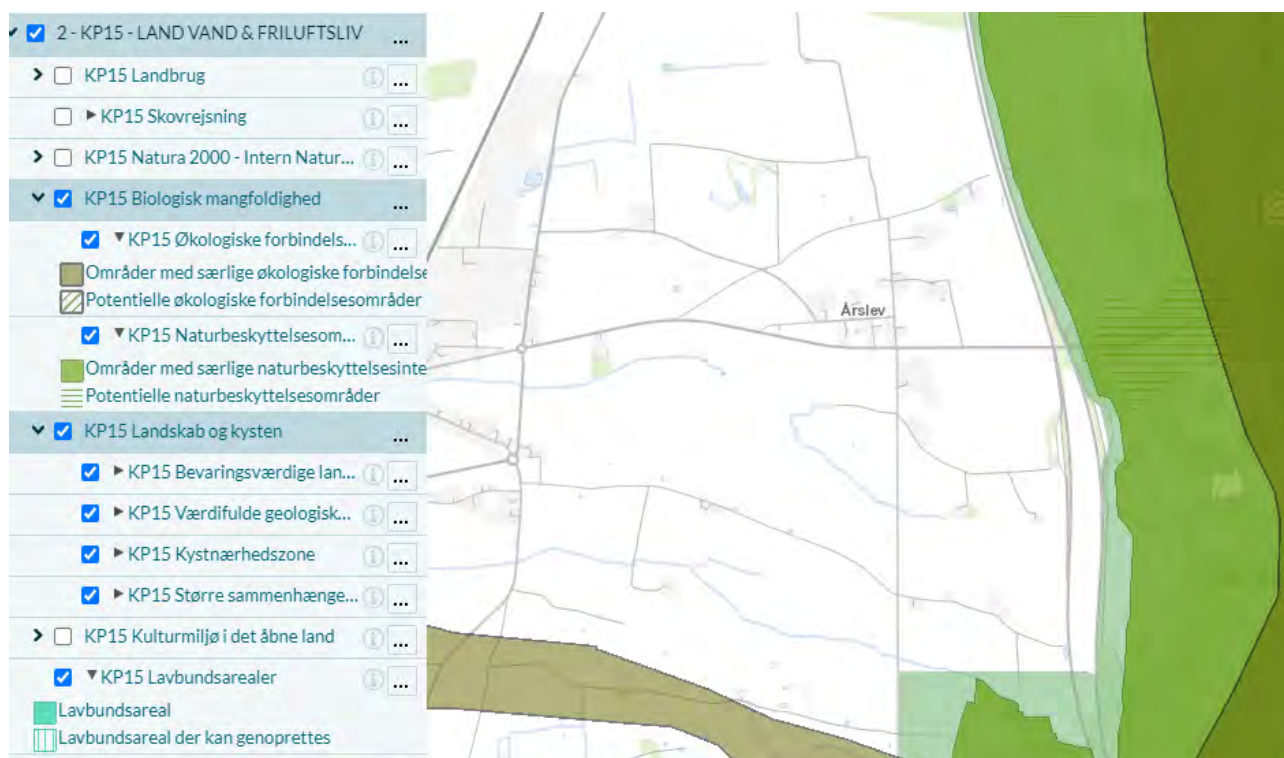
Jf. databasen Naturdata, som ligger på Arealinformation, har Miljøstyrelsen søgt efter Hasselmus i Årslev Skov i april og november 2013 i forbindelse med Novana-undersøgelsen, men ikke fundet den. Derudover har Miljøstyrelsen søgt efter Vindelsnegle i Bolderslev Skov i 2019, men ikke fundet nogen. Der ligger desuden besigtigelsesrapporter fra Miljøstyrelsen fra 2005-7, hvor der er undersøgt for brune frøer (spidssnudet, butsnudet og springfrø) i nogle vandhuller i Årslev skov, men uden at der er gjort fund af disse arter. I stedet er der fundet Bjergsalamander (ikke opført på Bilag 4) og Stor vandsalamander. Der er også en lokalitet, der er undersøgt for markfirben, dog uden at finde noget, og en lokalitet, der er undersøgt for grøn mosaik-guldsmed, også uden resultat. Disse lokaliteter ligger langt fra husdyranlægget på Bolderslevskovvej, og er ikke under påvirkning fra husdyrbruget på ejendommen.

Figur 19: Kort der viser ingen bilag IV registreringer i nærheden af husdyrbruget. Kort: Naturdata.miljoportal.dk.

Biologisk mangfoldighed

Ejendommen ligger uden for arealer der er udpeget jf. Aabenraa Kommunes kommuneplan, som potentielt naturområde, særligt værdifulde naturområder, potentielle økologiske forbindelser og økologiske forbindelser.

Figur 20, Kort over Aabenraa Kommuneplans udpegninger af natur, økologiske forbindelseslinier, områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv. Kilde:

<https://netgis.aabenraa.dk/NetGISRuntime/basis/index.jsp?custid=228&login=Pub-Pro&password=Pub-Pro>

Vurdering af ammoniak til naturområder

Ammoniaktotaldepositionen til det nærmeste kategori 1-natur er beregnet til 0,3 kg N/ha/år. Der er 1 andet husdyranlæg, som kan bevirke en påvirkning af dette skovområde, som ligger i Natura 2000 og dermed er en habitatnaturtype. Derved er beskyttelsesniveauet på 0,4 kg N/ha/år overholdt. Kravet til en totaldepositionen på maksimalt 0,2-0,7 kg N/ha/år er således overholdt. Det er dog en forudsætning, at dyreholdet på Gl. Tøndervej 25 ikke giver anledning til kumulation.

Det nærmeste kategori 2-naturområde er et beskyttet overdrev, der har en beregnet totaldepositionen 0,1 kg N/ha/år. Kravet til en totaldeposition på maksimalt 1 kg N/ha/år er således overholdt.

Da alle kategori 3- naturområderne har en beregnet merbelastning på under 1 kg N/ha/år, vurderes det generelt ikke at kunne medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde (naturområder uden for Natura 2000 områder).

De nærmeste §3- beskyttede naturområder er et par vandhuller. Ifølge beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk vil totaldepositionen være på 1,1 kg, og Det vurderes at potentielle bilag IV-arter vil findes i forbindelse med de registrerede § 3 arealer. Da den beregnede merdeposition er på maksimalt 0,2 kg N/ha/år, vurderes merdepositionen ikke at kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende naturområder.

Vurdering af bilag-4-arter

Der findes givetvis flagermus i området, og specielt i tilknytning til de gamle skovområder øst for ejendommen. Der sker ingen store ændringer af bygningsmassen på ejendommen – der fjernes ikke gamle bygninger eller levende hegn eller gamle træer, som kunne være levesteder for flagermus. Der er givetvis både salamandre, frøer, tudser og firben i området, men idet der ikke fjernes vandhuller, og heller ikke

fjernes hverken stendiger eller stenbunker, som kunne være levested for disse bilag 4 arter, så vurderes det, at projektet på ejendommen ikke vil have betydning for bilag 4 arter og disses levesteder og rasteområder.

3.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste enkelt bolig (uden landbrugspligt), samlet bebyggelse og byzone fremgår af Figur 21.

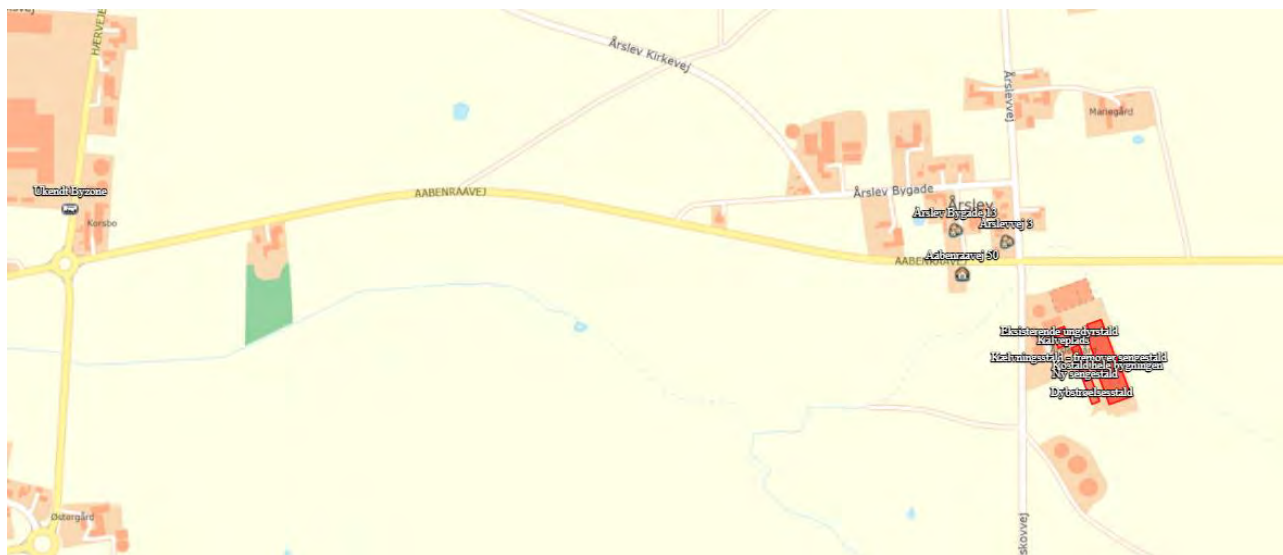
Nærmeste nabo uden landbrugspligt udløses af Aabenraavej 50, der ligger ca. 306 m fra centrum af anlægget mod nordvest. Geneafstanden er på 124,5 m, så den er så rigeligt overholdt.

Nærmeste samlede bebyggelse udløses af Årslevvej 3 som ligger ca. 290 m fra anlægget, mod nord. Også Årslev Bygade 13 udløser samlet bebyggelse, da der i en radius af 200 m fra denne ejendom ligger mere end 6 andre ejendomme, uden landbrugspligt. I forhold til Årslev Bygade 13 er der kumulation fra 1 anden ejendom, nemlig Årslev Bygade 20. Da der søges under 50% reglen, er det antallet af kvadratmeter produktionsareal i forhold til det nuværende, der er begrænsningen – da der ikke må være en øgning af den samlede lugt, og da lugt-centrum ikke må rykke tættere på naboerne.

Nærmeste byzone er i Hjordkær, som ligger godt 1900m vest for anlægget. Her er geneafstanden så rigeligt overholdt. Der er ingen sommerhusområder i nærheden.

De beregnede lugtgeneafstande til enkelt naboer, samlede bebyggelser og byzoner ses i Tabel 11. Geneafstandene til både enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der har aldrig været klager over lugt fra anlægget. Anlægget ligger lidt for sig selv i et åbent og lidt forblæst område, på modsat side af en stor vej i forhold til Årslev Landsby, så der opleves ikke lugtgener fra anlægget i landsbyen.

Figur 21: Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste naboer, samlede bebyggelser og byzoner. Kort: husdyrgodkendelse.dk

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Aabenraavej 50	0	FMK	124,5	124,5	306,1	Ja
Årslev Bygade 13	1	NY	391,5	430,7	365,5	Nej
Årslevvej 3	0	NY	391,5	391,5	287,5	Nej
Ukendt Byzone	0	NY	570,2	570,2	1916,7	Ja

Tabel 11: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner. Kilde: www.husdyrgodkendelse.dk

Vurdering af lugtemission

Lugtberegningerne sker i overensstemmelse med Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og kravene er overholdt, hvis ellers Aabenraa Kommune vil give dispensation efter 50%-reglen for lugt. Der er tidligere givet dispensation under 50% reglen, og der har ikke været klage over lugt fra naboer.

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde en lugtgeneafstand utilstrækkelig, selv om de bor længere væk end den beregnede lugtgeneafstand, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstanden.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko, samt at husdyrbruget kan etableres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)

Fra et husdyrbrug kan der komme emissioner fra varme, støj, vibration, støv- og lysgener, skadedyr, lugt og affald. Øvrige emission vand-, jordbunds- og undergrundsforureningen anses normalvis ikke som relevante på husdyrbrug, da staldanlæg og opbevaringsanlæg er opført i beton. Desuden forekommer der ikke stråling fra husdyrbrug.

3.7.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

Malkningen foregår i malkestald inde i kostalden. Kompressor og vaskeanlæg er placeret i teknik rummet/tankrummet og dette er isoleret, for at holde det frostfrit. Der forventes derfor ikke støjgener fra disse anlæg. Vakuumpumper og kølekompressor er af nyere dato og af støjsvage typer og kan ikke høres uden for ejendommen. Malkning samt vask af anlæg foregår fra kl. 04 til 7 og igen fra kl. 16 til 19, og vask af anlæg foregår lige efter malkning og afhentning af mælk.

I forbindelse med fodring kan der forekomme maskinstøj i forbindelse med foderblanding, og støv fra dyrene. Blanding af foder sker ved plansiloen. Plansiloen ligger langt naboer, og herfra forventes støjen ikke at gener naboerne.

Der kan forekomme maskinstøj i forbindelse med udkørsel af gylle og ved markdriften. Gyllebeholderne ligger langt fra naboer, og støj ved omrøring vil ikke kunne høres ved nabobeboelse. I perioden ved høst

forekommer ligeledes maskinstøj med transporten af halm og foder til ejendommen. Der findes ingen korntørringsanlæg.

Vurdering

Husdyrbrugets områder med støjende aktiviteter ligger forholdsvis langt fra de omkringliggende naboer, og det vurderes, at støj og lavfrekvent støj er af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Vurdering af støj i forhold til transport er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.7.1 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transport til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i kilderne til eventuelle rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med den ansøgte ændring af dyreholdet. Kilder kan fx være gyllepumper, traktorer (specielt ved stakning af ensilage) samt andre maskiner.

Vurdering

Forekomst af rystelser og vibrationer vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne. Vurdering af rystelser i forhold til transport er beskrevet under punkt 3.8.6. Påvirkning med rystelser fra trafikken på Aabenraavej vil i de fleste situationer overdøve evt. rystelser fra trafik eller maskiner på ejendommen.

3.7.1 Støv (B7, E1b)

Støv vil primært forekomme i forbindelse med indkørsel af foder og strøelse af halm, flytning og udbringning af gylle og dybstrøelse samt markarbejde i tørre perioder, hvor jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejlet/skrabet vejarealer efter kørsel, når der er behov for det. De interne kørearealer på ejendommen er asfalteret, hvilket betyder, at de er lette at holde rene og ikke støver i samme omfang som grusarealer.

Ensilage lægges på ensilagepladserne og overdækkes med plast. Kraftfoder og råvarer opbevares i foderlade, samt i indendørs kraftfodersiloer. Der læsses af inde i laden, så støvgenerne i forbindelse med aflæsning er begrænsede, og i siloerne blæses foderet ind, og støvet opsamles.

Vurdering

Med hensyn til støvgener fra husdyrbruget forventes det ikke at give væsentlige problemer, idet det tilstræbes at holde ejendommen og kørearealer rene og ryddelige, så støv fra kørsel minimeres. Kraftfoder læsses af indenfor, hvilket mindsker støvgener i den forbindelse.

3.7.1 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

I døgnets lyse timer er der ikke brug for meget elektrisk lys i stalden, da der er et stort lysindfald fra de åbne sider. Der er lys tændt i stalden efter behov, og specielt om vinteren for at sikre køernes aktivitetsniveau, og så der er det nødvendige lys til at arbejde i stalden. Om natten er der kun vågelys tændt i stalden.

Udendørs lys vil kun være tændt i forbindelse med at der arbejdes på anlægget. Der er en lampe på vestsiden af stalden ved malkecenteret, og lys ved kalvepladsen, så der kan arbejdes her i morgen- og eftermiddagstimerne i vinterhalvåret. I forbindelse med ensilering af majs i efteråret kører maskinerne med lys på, men det vurderes, at det ikke vil være til gene for nogen.

I forbindelse med transport af mælk, dyr, foder, stakning på ensilagepladserne og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på - ved mælketanken, staldene, ensilagepladserne og gyllebeholderne.

Vurdering

Det vurderes at lys ikke vil medføre gener for naboer eller vejtrafik, da lyset afskærms af beplantning og af bygningerne på ejendommen, og da der kun er det nødvendige lys tændt på ejendommen.

3.7.1 Skadedyr (B7, E1b)

Der holdes rent og ryddeligt på husdyrbruget. Foder og gødningsrester fjernes og lægges på møddingsplads. Tom emballage og andet affald bortskaffes jævnligt, og døde dyr søges afhentet hurtigst muligt.

Hos kalvene muges der ud hyppigt, især i sommerperioden, for at undgå opformering af fluer.

Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning.

Døde dyr opbevares ved gyllebeholderen på 1700 m³, hvor de ligger i skygge og er let tilgængelige for opsamlingsmateriellet. De døde dyr ligger overdækket over jordniveau på et underlag af betonspalter. Døde dyr afhentes næste hverdag.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte dermed begrænses mest muligt.

3.7.1 Transporter (B7, E1b)

Adgangen til ejendommen sker fra Bolderslevskovvej. Det samlede antallet af transporter ændres ikke meget, men mønsteret ændres en lille smule. Der hentes fortsat mælk hver 2. dag. Der flyttes ikke længere dyr til og fra Årslev 1 gang om ugen. Der flyttes som hidtil kraftfoder, diesel, sækkevarer, handelsgødning, afhentes affald, og som noget nyt afhentes både gylle og dybstrøelse til biogas. Det hentes løbende igennem året, og leveres tilbage i gylletankene efter afgang. Der er således ikke en dybstrøelsesfraktion, der skal køres ud i marken.

På dage med gyllekørsel, ensilering og høst er der mere trafik med deraf følgende støjgener. Det tilstræbes, at kørslen afvikles på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på- og omkring ejendommen, om morgenen og om aftenen. Herudover er der kørsel med personbiler (medarbejdere, dyrlæge, kontrollanter mv.).

Biogasanlægget står for afhentning af gylle fra fortank ved stalden, og leverer det tilbage i gyllebeholderne syd for ejendommen. Maskinstationen står for udbringning af husdyrgødning. Generne forsøges i videst muligt omfang nedbragt ved at tage hensyn til omgivelserne, bl.a. ved så vidt muligt at lægge kørslen i dagtimerne.

Tunge transport	Nudrift (seneste miljøgodkendelse) antal/år*	Ansøgt drift antal/år
Afhentning af mælk	182	182
Kraftfoder	18	20
Råvarer	24	24
Halm	10	10
Sækkevarer	4	4
Dieselolie	6	6
Slagtedyr	12	12
Flytning af dyr til og fra ejendommen	50	12
Afhentning af tyrekalve	26	26
Udkørsel af gylle	500	550
Afhentning af gylle til biogas / tilbagelevering af gylle fra biogas (lastbil)		52
Afhentning af døde dyr	48	12
Affald	26	26
Udkørsel af dybstrøelse	20	0
Maksimalt i alt	926	936

Tabel 12: *Skønnede antal transporter til dels ud fra antal angivet i miljøgodkendelse fra 1. september 2010, og tildels ud fra de ændringer, der er sket siden.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke vil være en væsentligt øget trafik til og fra ejendommen. 1 forhold er dog ændret i forhold til det tidligere godkendte – idet gyllen afhentes til biogas og leveres tilbage i tanken efter afgang – hvor det før blev pumpet fra fortank til gyllebeholder. Transporterne foregår dog med lukket lastbil, så det vil ikke opleves som en gylletransport.

Da ind-/udkørsel til anlægget vurderes til at være hensigtsmæssigt placeret i forhold til naboer og i forhold til trafik hensyn, vurderes trafikken ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne, hvorfor der ikke bør stilles vilkår til kørselsveje.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne. I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.8.1 Døde dyr (B8)

Plads til døde dyr er indrettet ved den lille gyllebeholder på 1700 m³. Dyrene opbevares overdækket, i skyggen, hævet over jorden på betonspalter. Døde dyr tilmeldes til afhentning den efterfølgende hverdag. Der er kun meget få døde dyr, da tyrekalvene afsættes til produktion af slagtekalve, og da der er lav dødelighed i besætningen i øvrigt.

Vurdering

Det vurderes ikke at være gener forbundet med de døde dyr.

3.8.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Fast affald vil typisk omfatte tom emballage fra vaskemidler, skyllemidler, fodermidler, gummihandsker, plathandsker, vat, papir, pap og plast fra emballage, overdækningsplast mv. Affaldet kommer i en container, der afhentes af Marius Pedersen. Placering af container fremgår af kort over ejendommen. Jern og metal afhentes til genanvendelse, olie- og brændstoffiltre skiftes på værksted, og bortskaffes af værkstedet.

Medicinering foretages af dyrlæge. Der opbevares kun mindre mængder medicin til efterbehandling i kostalden, og der er ingen rester. Kanyler opbevares i spand i staldkontoret. Tom medicinemballage og kanyleboks afleveres til apotek eller tages med af dyrlægen.

Brugte batterier, lysstofrør og spraydåser opbevares i en kasse i værkstedet, indtil det køres til kommunal genbrugsplads.

Spildolie afhentes af Gunnar Lunds Olieservice.

Der opbevares ikke sprøjtemidler på ejendommen, da det er maskinstationen, der står for sprøjtningen.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget sorterer, opbevarer og bortskaffer affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativ. Det vurderes endvidere, at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der opbevares ingen sprøjtemidler på ejendommen, da maskinstationen står for sprøjtning. I malkerummet vil der være kemikalier til rengøring af malkeanlægget. Her er der fast gulv og afløb til gyllesystemet.

Der er på ejendommen følgende olie / brændstoftanke:

Overjordisk 1200 l tank til fyringsolie i fyrrum ved stuehus, fra 1986. Kommunen har kopi af tankattest.

Overjordisk, udendørs tank til diesel, fra 2008, 2500 l, står i foderlade på fast bund uden afløb. Kommunen har kopi af tankattest.

Olietromler til spildolie samt tromler med ny olie opbevares i værksted på fast bund uden afløb. Dieseltanken er forsynet med automatisk påfyldningsstop.

Vurdering

Med den beskrevne opbevaring af olie og kemikalier på husdyrbruget vurderes det, at der ikke er risiko for, at der under normale forhold kan ske udslip af sådanne stoffer. Husdyrbruget har en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvordan uheld med olie og kemikalier skal håndteres.

3.8.4 Råvarer (B7)

Ensilage opbevares i plansiloanlæg. Råvarer til kraftfoder opbevares i foderlade. Skulle der blive behov for at lægge ensilage i markstak, vil afstandskravene for ensilageoplæg i marken samt krav om, at ensilageoplæg skal efterfølges af en afgrøde, der kan optage næringsstoffer, blive overholdt.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalve, malkende køer og goldkøer). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det overbelastet også koen.

På mineralsiden kan der ud fra bedriftens aktuelle grovfoderanalyser af mineralstofproducenten udarbejdes specielt sammensatte mineralblandinger, der opfylder normerne til dyrenes behov for alle mikro- og makromineraler, heriblandt fosfor samt vitaminer. Alternativt kan der vælges blandt typemineralblandinger således, at næringsstofsammensætningen tilgodeses bedst muligt.

Mælkeproducenter er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Der anvendes handelsgødning og plantebeskyttelsesmidler.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.6.

3.8.5 Energiforbrug (B8, F1c)

Elforbruget dækker el til belysning, drift af foderanlæg, malkeanlæg, køletank, pumper, skrabeanlæg og opvarmning af vand til vask. Der er naturlig ventilation i staldene, og ingen opvarmning. Det samlede elforbrug for produktionen fremgår af tabel 13.

Der er kun lys tændt udenfor og i staldene når det er nødvendigt – lyset er slukket om natten, og kostalden er så åben, at dagslyset er tilstrækkeligt en stor del af året. Om natten er der vågelys i kostald. Der anvendes så vidt muligt lavenergibelysning.

Mælken køles først med vand, for at spare på strøm til køletanken. Brugsvand opvarmes via af overskydende varme fra malkeanlægget. Derudover anvendes der frekvensstyrede vakuumpumper, hvilket både reducerer støj og energiforbrug.

Der bruges den nyeste teknologi i malkeanlæg og ved mælkekøling, og malkeanlæg og tank serviceres med faste intervaller, så det sikres, at det kører energimæssigt optimalt.

Energiforbruget for 2020 var 265.000 kWh, mens forbruget i den tidligere tilladelse var angivet til et forventet forbrug på 300.000 kWh. Dette forventes ikke at stige væsentligt med udvidelsen, og det vil ikke overskride de 300.000 kWh. Det er relativt lavt i forhold til normforbruget.

Type	Energiforbrug angivet i tilladelse fra 2019	Forbrug 2020	Norm forbrug ved 620 køer (668 kWh / årsko)
Samlet elforbrug	300.000 kWh	265.000 kWh	414.160 kWh

Tabel 13: Energiforbrug forventes kun at stige lidt i forhold til forbruget i 2020.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi. Med genvinding af varme fra malkeanlæg, frekvensstyrede vakuumpumper i forbindelse med malkeanlæg og lavenergi-belysning vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi.

3.8.6 Vandressourcen og vandforbrug (B8)

Husdyrbruget ligger inden for områder med særlig drikkevandsinteresser og indenfor indvindingsopland. Staldene er etableret med tæt bund, og der er ingen risiko for udsivning til det omgivende miljø. Gyllebeholdere, fortank og gyllerør er tætte, hvorfor der heller ikke her er risiko for udsivning til det omgivende miljø. Anlægget fornyes løbende, og de gamle bygninger er taget ud af brug.

Husdyrbruget forsynes med drikkevand til produktionen fra Årslev Vandværk. Størstedelen af vandforbruget på ejendommen relaterer sig til forbrug af drikkevand til malkekøerne samt rengøring af malkestald, fodervogn og kalvehytter. At der anvendes vandværksvand, og at alt spildevand fra ejendommen skal opsamles og håndteres sammen med gyllen, er en stærk motivationsfaktor til at spare på vandet, hvor det er muligt.

Der er etableret cirkulation på vandrørene i stalden for at undgå at de fryser til, og at der sker sprængninger. Vand fra køling af mælken genanvendes til vask i malkestalden.

I følge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug ca. 33 m³ pr. årsko (stor race) og ca. 5,7 m³ pr. opdræt (stor race). Med den forventede fremtidige produktion på cirka 620 køer uden opdræt giver det et vandforbrug på cirka 20.500 m³. Så det aktuelle forbrug ligger lidt over normen.

Type	Vandforbrug angivet i tilladelse fra 2019	Forventet forbrug	Norm forbrug ved 620 køer
Drikkevand, vaskevand, vand til overbrusning mv.	18-19.000 m ³	22-23.000 m ³	ca. 20.460 m ³

Tabel 14: Vandforbrug før og efter.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Fodervogn og kalvehytter mv. vaskes med højtryksrensere.

Der er installeret drikkekar med stor vandflade til køerne, hvilket minimerer drikkevandsspild.

Vurdering

Vandforbruget ligger lidt over normen fra 2015. Der holdes god hygiejne i malkestalden og de relativt store opsamlingsarealer mv. spules dagligt. Dette er med til at øge forbruget, men også at mindske risikoen for lugt og fluegener. Det vurderes, at der foretages vandbesparende tiltag med hensyn til drikkevandssystemer.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug. I stedet bør der stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres årligt og fremvises ved tilsyn. Eventuelt kan der stilles vilkår om, at kommunen kan forlange drikkevandssystemet gennemgået af en

fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.

De eksisterende stalde, gyllebeholdere, omrøretanke, kanaler og gyllerør mv. er etableret tætte og den nye stald, afløb og rørføring mv. vil ligeledes blive etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

3.8.7 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 3.

Tagvand fra den nye stald ledes til eget eksisterende dræn i marken, sammen med tagvandet fra de øvrige bygninger.

Pladsvand fra ensilagepladserne og kalvepladserne er omkring 5000 m³., idet der regnes med knap 1 m³ /m². Her er indregnet siloanlægget inkl. udvidelse, forplads, kalveplads og møddingsplads. Dertil kommer 3-400 m³ tagvand, der opsamles fra kalveplads og møddingsplads. I alt skal der således opsamles ca. 19500 m³ gylle og pladsvand, som håndteres som gylle. Det vil sige, at der er brug for ca. 14.625 m³ opbevaringskapacitet til 9 måneders opbevaring. Der spares dog ca. 400 m³ vand i den beholder, der har fast overdækning, hvilket vil sige, at der er brug for ca. 15.000 m³.

Der er 15.250 m³ opbevaringskapacitet i de eksisterende beholdere på ejendommen, inkl. plads i kanalerne under den gamle spaltstald. Det vil sige, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af både gylle og pladsvand til produktionen.

Vurdering

Der ændres ikke på bortledning af overfladevand i forhold til det senest godkendte, og arealet under tag ændres ikke i forhold til det sidst godkendte. Altså vurderes afledning af tagvand ikke væsentligt ændret i forhold til det hidtil godkendte. Det vurderes, at drænet, som tagvandet afledes til, kan aftage vandet, og at hvis det i perioder ikke helt kan følge med, så vil det kun give helt lokale problemer på ansøgers egne arealer.

Det vurderes, at gylle og pladsvand håndteres forsvarligt, idet alt vand fra urene arealer opsamles og håndteres som gylle, og bringes ud i marken.

3.9 Klima (F4, F5f)

Mælkeproduktion bidrager til udledning af klimagasser som metan, CO₂ og lattergas. Det er især dyrenes fornøjelse, staldgødningen og markbrug der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO₂-udskillelsen stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Ansøgers har fokus på at udnytte foderet optimalt og minimere kassering af rest foder. Alt dette er med til at sikre en optimal fodring og derved være med til at minimere klimagasserne mest muligt.

Der leveres gylle og dybstrøelse til biogas, hvilket er med til at sikre forsyningen med CO₂ neutral energi, og i øvrigt også mindsker fordampningen af methan både fra tankene, gyllekummerne og i forbindelse med udbringningen.

I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster, der kan tænkes at påvirke husdyrbruget, da husdyrbruget ligger langt fra havet, og derfor ikke vil være direkte påvirket af f.eks. havspejlsstigninger. Der ses en tendens til øget nedbør i det sydlige Jylland over de sidste ca. 10 år, og det vil betyde en lidt øget mængde regnvand i gyllebeholdere. Det er derfor en fordel at i hvert fald 1 af gyllebeholderne er

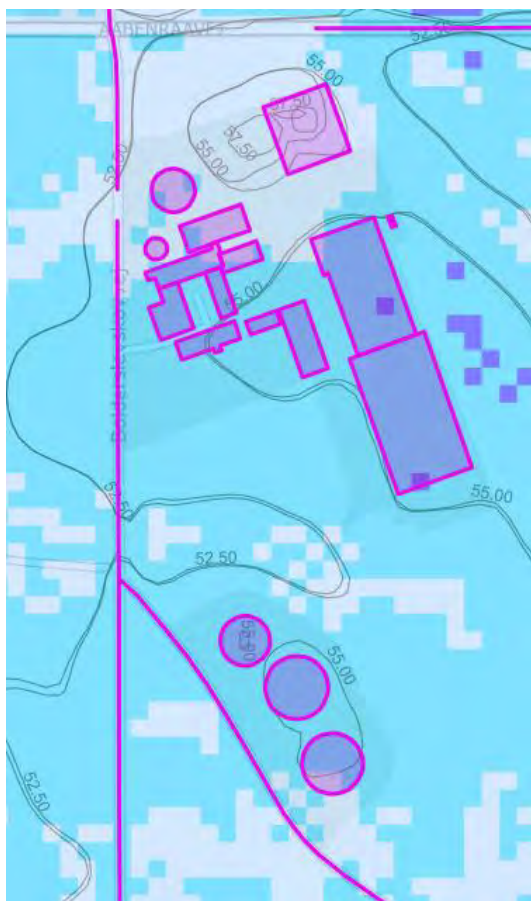
teltoverdækket, så der ikke opsamles helt så meget vand, som skal køres ud. Teltoverdækninger forventes at kunne reducere metanudledningen, men hvor meget vides ikke.

Der forskes intensivt i reduktion af metan-udledning fra malkekøer, og når der udvikles f.eks. fodringsløsninger, der reducerer metanudledningen væsentligt, så vil det hurtigt blive et krav, osm også ansøger skal efterleve, for fortsat at have adgang til at levere sin mælk. Overordnet set er dansk landbrug blandt de mest effektive i verden til at producere mælk med lavt klimaaftryk, og en begrænsning af produktionen i Danmark for at mindske klima-påvirkningen, vil, så længe efterspørgslen på verdensmarkedet ikke falder, formentlig føre til en øget samlet udledning af klimagasser.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Grundvandsstigninger

Ejendommen ligger højt, nærmest på højderyggen, på drænet lerjord. Grundvandsspejlet ligger i ½ - 1 m dybde, men der er fald væk fra bygningerne og gyllebeholdere, og hele området er drænet – dog ikke indenfor 15 m af stalde og gyllebeholdere. Der er således ikke problemer med højtstående grundvand, der kan trække ind i stalde mv. Normalt tømmes gyllebeholderne om sommeren, hvor der ikke er højtstående grundvand, så der ikke opstår problemer med, at bunden skyder op på grund af trykket fra grundvandet.

Figur 22: Kilde: KAMP grundvandsdatabase

Vandløb og hav

Ejendommen ligger højt og relativt langt fra større vandløb. Ejendommen er således ikke væsentligt udsat for risiko for oversvømmelse i forbindelse med store afstrømninger.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem løbende forbedringer, gør hvad der er muligt for at nedsætte husdyrbrugets klimapåvirkninger. Fremover leverer husdyrbruget alt gylle og dybstrøelse til biogasanlæg, så det kan indgå i energiforsyningen, hvilket er med til at sikre bæredygtig energiforsyning.

Det vurderes at husdyrbruget er indrettet og driftes, så ændrede nedbør, vandstigning fra vandløb og grundvandsstigning kan håndteres på husdyrbruget. Dels pga. af afløbsforholdene samt at staldene og gødningsopbevaringen er udført i bestandige materialer, og løbende vedligeholdt.

3.10 Forslag til egenkontrol (B7)

Der føres logbog over flydelag på de gyllebeholdere, der ikke er overdækket. Der føres logbog over service af malkeanlæg og køletank. Der udtages prøver af foderet og udarbejdes foderplaner, og alle indlægssedler gemmes, så det altid kan dokumenteres, hvad der er indkøbt og brugt af foder. Alle dyr registreres i CHR, og alle flytninger af dyr til og fra ejendommen registreres. Kvitteringer for affald afleveret på kommunalt modtageanlæg gemmes. Vandforbrug og energiforbrug kontrolleres i forbindelse med afregning.

3.11 BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre, beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 5726 kg NH₃-N/år, hvilket er den mængde ammoniak, der er beregnet til at fordampe fra staldanlægget og lagrene. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt. Se tabel 15 nedenfor.

I den nuværende miljøgodkendelse er der fastsat vilkår til skrabning af det fast drænedede gulv i kostalden. I det nuværende ansøgningssystem indgår effekten af skrab i staldsystemet ” fast drænet gulv med skrab og ajleafløb”, hvorfor der ikke er indsat en ekstra effekt af skrab i ansøgningssystemet. På spaltegulve har man ikke kunnet konstatere en entydig effekt af at skrabe spalterne hyppigt, så hyppig skrabning er ikke indsat som virkemiddel i de staldafsnit, der har spaltegulve.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4670	1057	5726
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4670	1057	5726
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 15: Samlet BAT beregning. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kalveplads	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kælvningsstald - fremover sengestald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Dybstrøelsesstald	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Kostald hele bygningen	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kostald hele bygningen	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Kostald hele bygningen	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	0,89
Kostald hele bygningen	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ny sengestald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 16: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen. De nye / renoverede staldafsnit indrettes hhv. med dybstrøelse og med fast gulv med dræn og skrabning, hvilket vurderes at være den gulvtype, der har mindst ammoniakfordampning pr. areal.

3.12 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.4-3.10. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i staldkontoret og opdateres løbende, når der er behov.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle, forurenede vand fra ensilagepladser eller fx olie. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning, ved brud på gyllebeholder ved påkørsel eller lignende.

Eksisterende stalde, gyllekanaler og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende. Det kontrolleres altid, at der er plads i gyllebeholderne, når der pumpes gylle over.

I beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

Husdyrbruget ligger ikke i nærheden til større industrielle anlæg, såsom atomkraftværker, krudtfabrikker eller tung fremstillingsvirksomhed, som risikerer at springe i luften eller brænde med alvorlige konsekvenser for omkringliggende anlæg. Området er ikke præget af jordskælv, jordskred eller andre naturkatastrofer, som kan føre til at bygninger falder sammen eller fundamenter revner. Anlægget er konstrueret, så det kan tåle hændelser med store mængder regn, og anlægget ligger så forholdsvis langt fra større vandløb, at det ikke er truet af oversvømmelse, selv ved usædvanligt store nedbørshændelser.

Vurdering

Skulle der ske udslip af gylle er der ingen nærliggende naturarealer, der vil kunne blive påvirket af udslip fra gyllebeholdere. Evt. udslip af gylle vil kunne fanges, inden det når åbent vandløb.

Det vurderes endvidere, at der ikke er fare for menneskers sundhed, kulturarven eller miljøet pga. ulykker eller katastrofer på husdyrbruget eller forbundet med husdyrbrugets drift.

3.13 Overvågning (F7)

Der foreslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Der er iværksat diverse egenkontrolordninger, som igen kontrolleres i forbindelse med kommunalt tilsyn, tilsyn af de statslige myndigheder samt Arla, der aftager den producerede mælk.

3.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.15 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Der er kumulation med 1 husdyrbrug i forhold til nogle af ejendommene i Årslev, der er samlet bebyggelse. Det vurderes dog, bl.a. på baggrund af, at der aldrig har været klager over lugt eller andre gener fra naboerne, at det ikke er noget, der er til væsentlig gene. Der søges under 50%-ordningen, så det er nøje beregnet, at der ikke skulle være øgede lugtgener som følge af det ansøgte. Der er ifølge husdyrlovens regler kumulation med 1 andet husdyrbrug, Årslevvej 22, i forhold til Natura 2000 naturtyper. Beskyttelsesniveauet er overholdt, da kumulationspunktet ligger temmelig langt væk, og påvirkningen fra Bolderslevskovvej 90 er meget lille på den afstand. Se i øvrigt under pkt. 3.5.2 og pkt. 3.6.

Med ca. 21 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse, og ca. 16 km mod nord og vest til kommunegrænsen, kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Vurdering

I forhold til støj, rystelser, vibrationer, støv, lys og skadedyr og transportere vurderes der ikke at kunne være kumulation pga. afstanden til naboer, afstanden til andre husdyrbrug, samt beliggenheden ved en større vej, som i sig selv giver anledning til trafikstøj og rystelser.

Det vurderes, at der ikke kan være andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.16 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Ansøgningen indsendes for at få mulighed for at optimere produktionen i de eksisterende rammer, og opdatere anlægget med ny dybstrøelsesafsnit og sengestald i eks. dybstrøelsesafsnit.

Såfremt ansøgningen mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktionsareal, som fastsat i den eksisterende miljøtilladelse fra 2019. Den nye dybstrøelsesstald vil således blive opført på den eksisterende godkendelse. Hvis der ikke kan gives godkendelse til de ansøgte tilpasninger af anlægget, vil der ske en begyndende afvikling af anlægget på ejendommen, idet der ikke vil blive investeret i fornyelse og vedligeholdelse i samme omfang længere.

Da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug og totaldepositionskravene i forhold til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes, skal den eksisterende miljøgodkendelse ikke revurderes.

Af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger kunne der være valgt teltoverdækninger af gyllebeholdere og/eller forsuring. Ansøger ønsker ikke at staldforsure, da han ønsker at have mulighed for at kunne levere gyllen til biogas fremadrettet, og da gylleforsuring ikke virker særligt effektivt i en kostald med fast gulv, dræn og skrabning. Der er allerede teltoverdækning på en af beholderne, men ansøger ønsker ikke at sætte fast overdækning på de øvrige beholdere, da det er et relativt dyrt tiltag, som netop på grund af prisen ikke anses for at være en BAT-teknologi.

Vurdering

Det vurderes, at de væsentligste realistiske alternativer er blevet gennemgået i forbindelse med planlægningen for projektet, og at det bedste alternativ er blevet valgt.

3.17 Erhvervsmæssig nødvendighed

Husdyrbruget er anført som en landbrugsejendom. Fornyelse af staldanlægget, indretning af kælvningsfaciliteter og optimering af driften i de eksisterende bygninger er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens fortsatte drift som landbrugsejendom, hvis ejendommen skal kunne give et fortsat fornuftig økonomisk resultat og være miljømæssigt forsvarlig og opdateret.

4. Oplysninger om konsulenten (E3)

Ansøgningen er udarbejdet af miljørådgiver cand.silv. / Landskabsforvaltning, Britt Bjerre Paulsen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i 20 år, dels i det daværende Sønderjyllands Amt og dels som miljørådgiver ved LandboSyd.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget på Bolderslevskovvej 90 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Det vurderes endvidere, at der ikke er sådanne samspil mellem emnerne 1) befolkningen og menneskers sundhed, 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima og 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af omgivelserne.

6. Referenceliste (F10)

1. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 2256 af 29/12/2020
2. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
3. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019
4. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taaegraenser.pdf
5. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
6. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/rSR50.pdf>

7. Bilag

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Produktionsarealer, stalde

Bilag 3: Afløbsplan

Bilag 4: Interne transporter mv.

Bilag 5: Beredskabsplan kort

Gyllebeholder
1700 m³

Ensilageanlæg 70 m x 40 m

Udvidelse af ensilageanlæg

Gammel
gyllebeholder, 450 m³

Foderlade

Meddingsplads

10: Nedlagt kostald

Ungdyrstald, tages ud af brug

Kostald, malkecenter
opsamlingsplads

Nedlagt
kalvestald

Kalveplads
600 m²

Lade
Værksted

Lagerum

Stuehus

Kælvningsstald ombygges
til sengestald

Kostald, sengestald
med præf. drænet gulv

Nysengestald

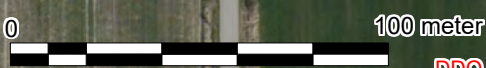
Goldkostald

Pumpebrønd

Gyllebeholder
2500 m³

Gyllebeholder
5000 m³

Gyllebeholder
5000 m³

DDO Copyright COWI

LandboSyd

Jens Terp-Nielsen Vej 13
6200 Aabenraa
Tlf. 74365000

Boldersleskovvej 90
Situationsplan

J.Nr.
Målforhold: 1:2000

Dato: 15.07.2021 / 13:22:48

Init.: BBP

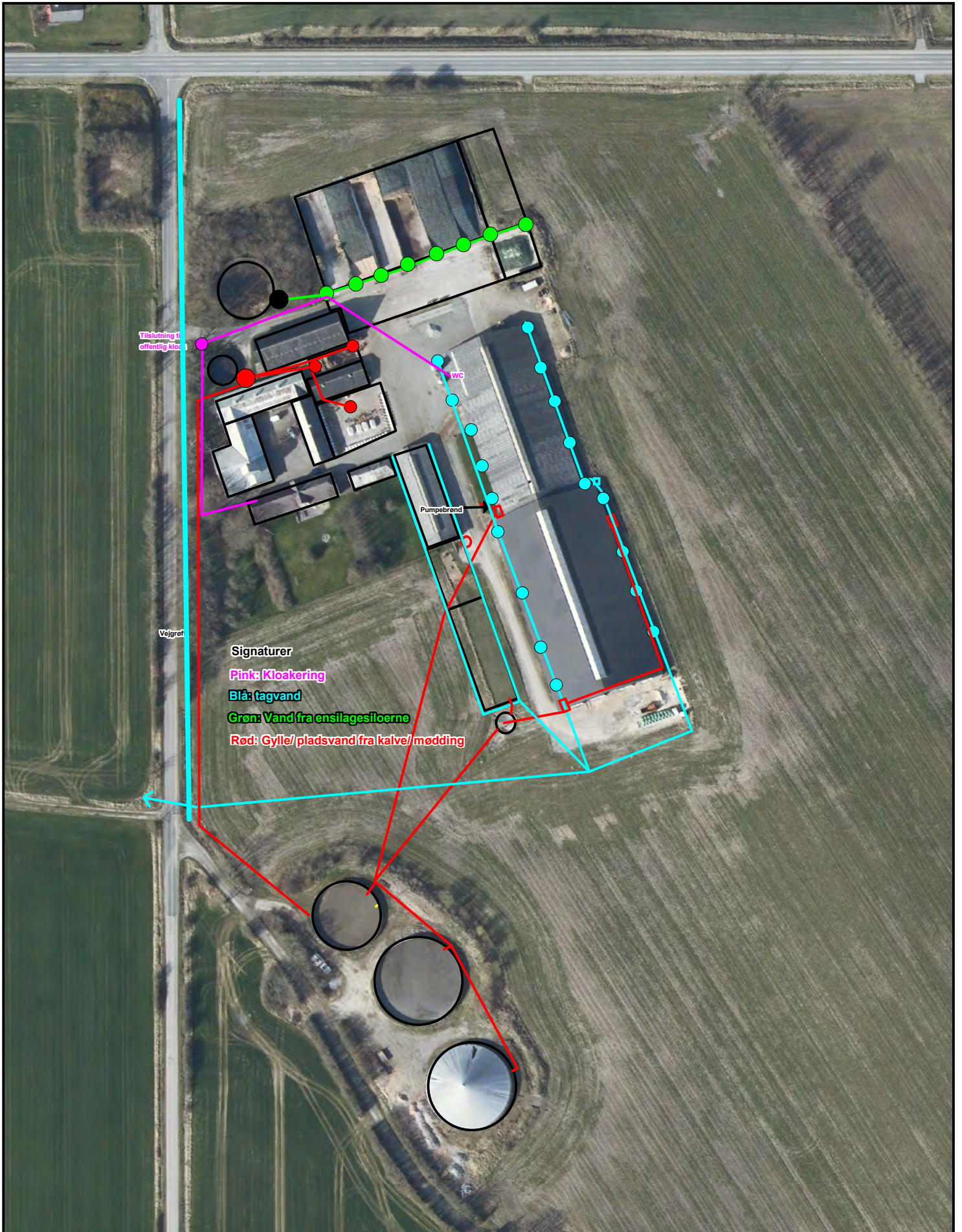

0 50 meter

DDO Copyright COWI

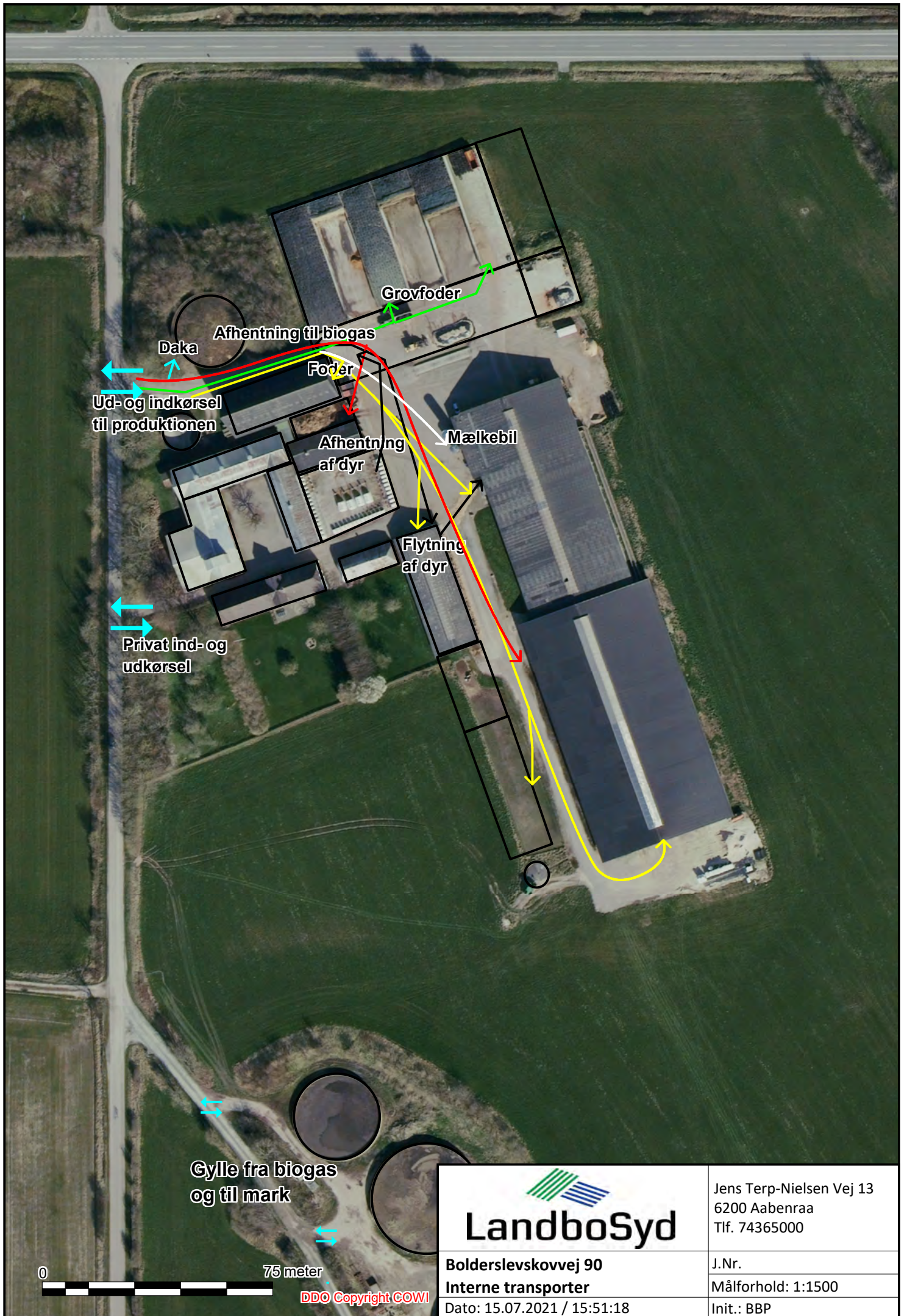
 LandboSyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
Bolderslevskovvej 90 Produktionsarealer stalde Dato: 15.07.2021 / 13:12:00	J.Nr. Målforhold: 1:1000 Init.: BBP

DDO Copyright COWI

 LandboSyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
	Bolderslevskovvej 90 Afløbsplan Dato: 01.11.2022 / 12:45:25

Daka
 Ud- og indkørsel
 til produktionen

Privat ind- og
 udkørsel

Gylle fra biogas
 og til mark

Grovfoder

Afhentning til biogas

Foder

Afhentning
 af dyr

Mælkebil

Flytning
 af dyr

LandboSyd

Jens Terp-Nielsen Vej 13
 6200 Aabenraa
 Tlf. 74365000

Bolderslevskovvej 90
 Interne transporter

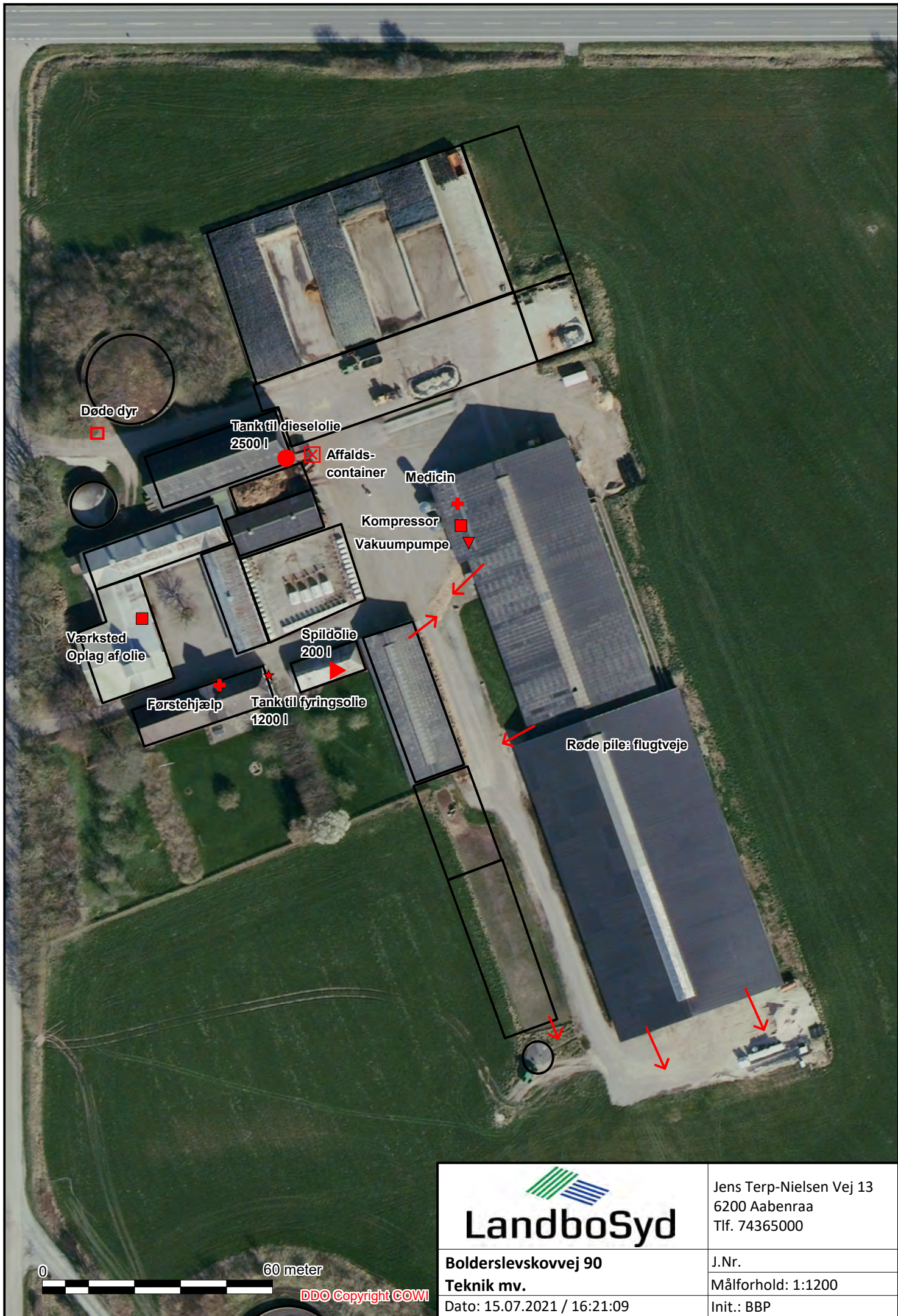
J.Nr.
 Målforhold: 1:1500

Dato: 15.07.2021 / 15:51:18

Init.: BBP

0 75 meter

DDO Copyright COWI

Jens Terp-Nielsen Vej 13
6200 Aabenraa
Tlf. 74365000

Bolderslevskovvej 90
Teknik mv.

J.Nr.
Målforshold: 1:1200

Dato: 15.07.2021 / 16:21:09

Init.: BBP

DDO Copyright COWI